

M&R BIURO PROJEKTÓW MIELOCH SP Z O.O.

UL. MACIEJA RATAJA 106A, 61-695 POZNAŃ

TEL./FAX. +48 61 826 92 49

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA CZAPLINEK DLA
DZIAŁEK NR 353, 80/2, 71/13, 77/1 I 77/2 OBR. 0002 CZAPLINEK, NR 36 I CZĘŚCI DZIAŁKI NR 11/5
OBR. 0003 CZAPLINEK, NR 272/1, 272/5, 272/7, 272/6 I 272/4 OBR. 0003 CZAPLINEK

DATA OPRACOWANIA: WRZESIEŃ – LISTOPAD 2019

OPRACOWANIE: MGR INŻ. KAROLINA DRAGA
MGR INŻ. ARCH. EWA MIELOCH STOJCZYK

WSTĘP.....	4
1. Przedmiot opracowania	4
2. Podstawy formalno – prawne opracowania	4
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7
CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	8
5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	8
6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań...	8
6.1. Rzeźba terenu	8
6.2. Zasoby naturalne	9
6.3. Warunki wodne	9
6.4. Gleby.....	10
6.5. Szata roślinna i świat zwierzęcy.....	10
6.6. Krajobraz.....	11
6.7. Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego i klimat akustyczny	12
6.8. Ustawowe formy ochrony przyrody na obszarze objętym projektem planu.....	15
OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU.....	16
7. Ocena rozwiązań funkcjonalno - przestrzennych i innych ustaleń projektu planu.....	16
7.1. Cel opracowania projektu planu	16
7.2. Ustalenia planu.....	17
7.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.	18
7.4. Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu	20
7.5. Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach	21
7.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu.....	22
8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.	23
8.1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, gleby i warunki podłoża	23

8.2. Oddziaływanie na warunki wodne	24
8.3. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy, różnorodność biologiczną oraz obszary chronione	26
8.4. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność	28
8.5. Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat lokalny	30
8.6. Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	31
8.7. Oddziaływanie na ludzi.....	32
8.7. Oddziaływanie na krajobraz	34
8.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	35
8.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	35
8.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	35
8.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe i trwałe.....	36
8.13. Oddziaływanie skumulowane i znaczące	38
9. Rozwiązania alternatywne.....	38
10. Rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko	38
11. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	39
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym oraz wnioski końcowe.....	40

Załączniki:

1. Obszar objęty opracowaniem na tle form ochrony przyrody

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek dla działek nr 353, 80/2, 71/13, 77/1 i 77/2 obr. 0002 Czaplinek, nr 36 i części działki nr 11/5 obr. 0003 Czaplinek, nr 272/1, 272/5, 272/7, 272/6 i 272/4 obr. 0003 Czaplinek, wywołanego uchwałą Nr IV/29/19 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek dla działek nr 353, 80/2, 71/13, 77/1 i 77/2 obr. 0002 Czaplinek, nr 36 i części działki nr 11/5 obr. 0003 Czaplinek, nr 272/1, 272/5, 272/7, 272/6 i 272/4 obr. 0003 Czaplinek.

Opracowanie dotyczy 4 terenów zlokalizowanych na terenie miasta Czaplinek o łącznej powierzchni ok. 1,1354 ha.

Pierwszy obszar objęty opracowaniem znajduje się przy ul. Akacyjowej i ul. Wiejskiej w Czaplinku. Obejmuje on powierzchnię ok. 0,5430 ha. Jest to teren niezabudowany, porośnięty roślinnością trawiastą i drobnymi samosiejkami.

Drugi obszar położony jest przy ul. Drahimskiej i obejmuje powierzchnię ok. 0,2550 ha. Teren zabudowany jest dwukondygnacyjnym budynkiem mieszkalnym oraz usługowym.

Kolejny teren zlokalizowany jest przy ul. Kościuszki i posiada ok. 0,2550 ha powierzchni. Na obszarze tym znajduje się budynek mieszkalny. W bezpośrednim sąsiedztwie położone jest jezioro Czaplino.

Czwarty ostatni teren znajduje się przy ul. Wałęckiej i obejmuje powierzchnię ok. 770m². Na terenie tym usytuowany jest budynek mieszkalny wielorodzinny z usługą w parterze.

2. Podstawy formalno – prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm. t.j.) na organie administracji opracowującym m.in. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. dokumentu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – ma na celu przede wszystkim, w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie m. in.:

- przeznaczenia terenu oraz linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,

- szczególnych warunków zagospodarowania terenu, w tym ograniczeń wynikających między innymi z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o ile projekt planu nie uzyska odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynikającego ze stosownego uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym. Analizie i ocenie podlega projekt planu wraz z rysunkiem. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia planu miejscowego.

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
- Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
- Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
- Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

- Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
- Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
- Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 1396 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 1614 ze zm.),
- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 ze zm.),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych przyrody* (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 1161 ze zm.),
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 868 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
- rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. *w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r., poz. 914),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek dla działek nr 353, 80/2, 71/13, 77/1 i 77/2 obr. 0002 Czaplinek, nr 36 i części działki nr 11/5 obr. 0003 Czaplinek, nr 272/1, 272/5, 272/7, 272/6 i 272/4 obr. 0003 Czaplinek. Zaproponowano rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ ustaleń projektu planu na środowisko. Określono także możliwości podniesienia kondycji i sprawności funkcjonowania systemów przyrodniczych.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno – geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,

Materiały kartograficzne:

- mapa topograficzna dla obszaru gminy,
- mapa zasadnicza w skali 1:1000 dla obszaru planu,
- www.geoportal.gov.pl
- www.geoserwis.gdos.gov.pl
- www.czaplinek.e-mapa.net
- www.sip.wzp.pl

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała Nr IV/29/19 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek dla działek nr 353, 80/2, 71/13, 77/1 i 77/2 obr. 0002 Czaplinek, nr 36 i części działki nr 11/5 obr. 0003 Czaplinek, nr 272/1, 272/5, 272/7, 272/6 i 272/4 obr. 0003 Czaplinek,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek, 2016,
- Analiza zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek, 2019,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszar południowo-wschodniej części gminy Czaplinek, 2008,
- Opracowanie ekofizjograficzne dotyczące obszaru miasta Czaplinka obejmującego tereny przyległe do linii brzegowej Jeziora Drawskiego, 2008,

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, 2010 r.,
- Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czaplinek na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011 r.,
- II Polityka ekologiczna Państwa, Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010, Warszawa 2003,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,

Powyższe materiały, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 5 i 6 *Prognozy*.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono badania terenowe, a także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Gmina Czaplinek położona jest w województwie zachodniopomorskim, w środkowo-wschodniej części powiatu drawskiego. Gmina Czaplinek graniczy z gminami: Barwice, Borne Sulinowo, Jastrowie, Ostrowice, Połczyn-Zdrój, Wałcz, Wierzchowo, Złocieniec. Przez gminę przebiegają drogi: krajowa nr 20 (Stargard – Drawsko Pomorskie – Szczecinek – Bytów – Kościerzyna – Żukowo – Gdynia) oraz droga wojewódzka nr 163 (Kołobrzeg – Białogard – Połczyn Zdrój – Czaplinek – Wałcz) która graniczy z 2 obszarami opracowania. Obszary objęte opracowaniem zlokalizowane są w Czaplinku. Według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego obszar objęty opracowaniem położony jest w południowej części Pojezierza Drawskiego (mezoregion 314.45), wchodzącego w skład Pojezierza Południowobałtyckiego.

Na obszarze opracowania występują liczne formy ochrony przyrody – obszar Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, otulina parku krajobrazowego, które szczegółowo opisane zostały w pkt. 6.8.

Większość obszarów objętych opracowaniem jest zabudowane budynkami mieszkalnymi jedno- i wielorodzinnymi. Pojawiają się także usługi. Budynki jednorodzinne sięgają do dwóch kondygnacji nadziemnych, natomiast wielorodzinne do trzech. Występują dachy spadziste, w tym dwuspadowe, również wielokalenicowe oraz mansardowe. Zabudowa towarzysząca, m. in. usługowa i gospodarcza pokryta jest dachami płaskimi. Natomiast jeden z terenów, przy ul. Akacyjowej, jest niezagospodarowany, porośnięty roślinnością trawiastą i niewielkimi samosiejkami.

Obsługa komunikacyjna terenów objętych opracowaniem odbywa się z przyległych dróg wojewódzkich i gminnych.

6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1. Rzeźba terenu¹

Teren objęty projektem miejscowego planu został ukształtowany podczas recesji lądolodu zlodowacenia północnopolskiego (zarówno w fazie poznańskiej jak i pomorskiej). Podczas fazy pomorskiej zlodowacenia

¹ za m.in.: Staszek W., Niecikowski K. 2008. Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszar południowo-wschodniej części gminy Czaplinek.

północnopolskiego powstały formy powierzchniowe, charakterystyczne dla krajobrazów młodoglacjalnych: wysoczyzny morenowe, równiny sandrowe z dużą ilością jezior i zagłębień bezodpływowych oraz formy marginalne. Południową granicę zasięgu lądolodu fazy pomorskiej na badanym terenie wytycza ciąg form wypukłych położonych między Czaplinkiem a Broczynem (tzw. wał Broczyna). Procesy denudacyjne oraz fluwialne, które miały miejsce w holocenie, zmodyfikowały pierwotną rzeźbę, utworzoną przez lądolód.

Ukształtowanie terenu w granicach terenów opracowania jest zróżnicowane, mając jednak na uwadze oddalenie od siebie poszczególnych terenów, różnice te rozciągają się na znacznym terenie. Najwyżej położonym terenem jest obszar zlokalizowany przy ul. Wałeckiej (ok. 153 m n.p.m.), następnie przy ul. Akacjowej (ok. 148 m n.p.m.) oraz ul. Kościuszki (ok. 143-146 m n.p.m.). Najniżej położony jest teren przy ul. Drahimskiej – na ok. 135-137 m n.p.m.

Podłoże terenów opracowania stanowi wał pomorski (fragment wału środkowopolskiego). Omawiany teren leży w środkowej (jednocześnie najsilniej wydźwigniętej) części wału, zwanej blokiem tektonicznym Czaplinka. Wysokie wypiętrzenie utworów cechsztyńskich oraz dolnego mezozoiku spowodowało utworzenie tu anomalii grawimetrycznej. W obrębie wału, zgodnie z jego osią, występują struktury będące przejawem tektoniki solnej – dobrze wysklepione poduszki solne. W budowie geologicznej bezpośredniego podłoża Czwartorzędu biorą udział osady: triasu, jury dolnej oraz Paleogenu i Neogenu. Dominują tu przestrzennie osady oligocenu i miocenu, maskujące starsze struktury (synkliny i antykliny). W najsilniej wydźwigniętej części wału odsłaniają się osady triasu górnego. Są one wykształcone w postaci łowców, mułowców dolomitycznych i piaskowców z przewarstwieniami zlepieńców, osadów chemicznych i cienkimi wkładkami węgla brunatnego i syderytów w stropie. Piaski i piaskowce tworzą osady jury dolnej. Zawierają one cienkie wkładki osadów morskich: łowców i łupków ilastych. Osady młodsze (z Paleogenu i Neogenu) zalegają transgresywnie na starszych utworach mezozoicznych. Wspomniane wyżej osady miocenu budowane są przez osady piaszczyste, mułkowo-ilaste zawierające cienkie wkładki węgla brunatnego. Całkowita miąższość pokrywy utworów czwartorzędowych wynosi średnio ok. 80-150 m i jedynie w rynnach subglacjalnych i depresjach glacitektonicznych przekracza wartość 230 m. Małą miąższość osadów czwartorzędowych notuje się w rynnach glacialnej jeziora Drawsko a także w obrębie wzniesień powierzchni podczwartorzędowej. Wynosi ona zaledwie ok. 10-15 m. Miasto Czaplinek położone jest w obszarze moreny dennej falistej i pagórkowatej, która zbudowana jest z plejstocenijskich glin zwałowych i piasków fluwio-glacialnych. Tereny objęte opracowaniem leżą pomiędzy dwiema rynnami subglacialnymi (jez. Czaplino i jez. Drawskie).

Rzeźba terenu obszarów objętych analizą, biorąc pod uwagę małe deniwelacje terenu, nie stwarza w większości ograniczeń w zagospodarowaniu i zabudowie terenu. Niemniej jednak, należy przy wprowadzaniu nowego zainwestowania zapewnić odpowiednie gospodarowanie masami ziemnymi, które mogą powstać w trakcie prac budowlanych.

6.2. Zasoby naturalne

Obszar gminy jest mało zasobny w surowce mineralne. Lokalne znaczenie gospodarcze mają udokumentowane złoża kruszywa naturalnego oraz torfu. W granicach opracowania brak jest przesłanek na znalezienie kopalin, jednocześnie brak jest eksploatowanych kopalin na terenie objętym planem oraz w jego najbliższej okolicy.

6.3. Warunki wodne

Teren gminy w znacznej mierze odwadniany jest poprzez rzekę Drawę. Rzeka Drawa jest drugim co do wielkości (po Gwdzie) dopływem Noteci. Jest to największa rzeka gminy Czaplinek. Jej długość wynosi prawie 186 km, powierzchnia zlewni blisko 3300 km². Średni spadek Drawy wynosi 0,61%, a przepływ

19 m³/s. Źródła jej leżą pomiędzy Połczynem Zdrój, a Kluczewem (w gminie Połczyn Zdrój), w pasie wzniesień morenowych, w rynn timer subglacialnej. Gmina Czaplinek charakteryzuje się wysoką jeziornością. W pobliżu terenów opracowania znajdują się jezioro Drawskie oraz Czaplino.

Obszar objęty opracowaniem leży poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Jakość wód

Obszary objęte projektem planu położone są w zasięgu jcwp RW6000251888513 Drawa do wypływu z Jez. Krosino. Zgodnie z Oceną jakości wód powierzchniowych w województwie zachodniopomorskim za 2017 r., wydanej przez WIOŚ w Szczecinie w 2018 r. jcwp ta pod względem elementów biologicznych została zaliczona do klasy II, pod względem elementów fizykochemicznych do klasy poniżej II. Jednocześnie stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny zaliczony do klasy III, stan chemiczny poniżej dobrego oraz ogólny zły stan wód.

Natomiast obszary objęte projektem mpzp położone są w zasięgu JCWPd nr 25. Oba znajdują się w regionie wodnym Warty, w dorzeczu Odry. Stan ogólny określony został jako dobry, a ryzyko niespełnienia celów środowiskowych jest niezagrażone. Jeżeli chodzi o szczegółową jakość wód podziemnych, stan chemiczny, ilościowy jak i ogólny oceniony został jako dobry. Reasumując, zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych w gminie Czaplinek mogą być głównie spływy powierzchniowe związków pochodzących ze środków ochrony roślin oraz z nawozów mineralnych, a także zanieczyszczenia pochodzące z zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz z prowadzonych działalności gospodarczych.

6.4. Gleby

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą prawie wszystkie tereny objęte projektem planu znajdują się na terenach zabudowanych. Jedynie obszar położony przy ul. Akacjowej znajduje się w zasięgu kompleksu żłtńskiego bardzo dobrego wykształconego na glebach brunatnych wylugowanych i kwaśnych. Jednocześnie teren ten według szczegółowej mapy geologicznej udostępnionej przez PIG w części położony jest na piaskach i żwirach moren czołowych akumulacji szczelinowej, a w części na piaskach i żwirach wodnolodowcowych (sandrowych).

Pozostałe tereny leżą na innych utworach powierzchniowych – silnie zmienionych antropogenicznie. Gleby te charakteryzują się koncentracją różnych substancji, wzrastających wraz z zrzutami szkodliwych substancji przemysłowych oraz depozycją zanieczyszczeń z powietrza, ulic i chodników. Gleby te są glebami miejskimi, które definiuje się jako przykrytą glebę naturalną o właściwościach zmodyfikowanych w wyniku zakrycia jej powierzchni przez materiał antropogeniczny oraz glebę rozwijającą się na materiale antropogenicznym.² Gleba w miastach narażona jest na lokalne zanieczyszczenie, np. przez przechodzenie związków biogennych i innych bezpośrednio do gleby oraz zagęszczanie i zbrylanie, co może stwarzać problem m. in. dla prawidłowego wchłaniania wody.

6.5. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna

Na obszarze objętym opracowaniem potencjalną roślinnością naturalną są zbiorowiska leśne Stellario-Carpinetum (odmiana uboga).

Biorąc pod uwagę rzeczywiste fitokompleksy krajobrazowe, analizowany obszar należy do krajobrazu zurbanizowanego.

² Blume, 1989. Classification of soils in Urban agglomerations. Catena: 269-275

Szlakom komunikacyjnym oraz zabudowaniom towarzyszą liczne gatunki ruderalne. Spotkać tu można m. in. gatunki takie, jak: wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare* L., perz właściwy *Elymus repens* (L.) Gould, babka zwyczajna *Plantago major* L., babka lancetowata *Plantago lanceolata* L., sałata kompasowa *Lactuca serriola* L., krwawnik pospolity *Achillea millefolium* L., tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik., wiechlina roczna *Poa annua* L., cykoria podróżnik *Cichorium intybus* L., bniec biały *Melandrium album* (Mill.) Garcke, wiesiołek dwuletni *Oenothera biennis* L., pasternak zwyczajny *Pastinaca sativa* L., stulicha psia *Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* L., nawłóć pospolita *Solidago virgaurea* L. i inne.

W granicach terenów opracowania występuje także roślinność przydomowa w obrębie zabudowań, taka jak drzewa owocowe, np. jabłonie, wiśnie, ale pojawiają się także gatunki takie jak lipa drobnolistna, topole i inne. Umiejscowienie i sposób sadzenia drzew odzwierciedlają ich rolę, którą miały pełnić (znak, sygnał, świadek, symbol).

Poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym szata roślinna, ulegały w przeszłości licznym przemianom. Zmiany te miały charakter zarówno naturalny, jak i były wywołane różnymi formami antropopresji. Na omawianym obszarze szczególnie ta druga grupa czynników przyczyniła się do degradacji szaty roślinnej, oraz jej degeneracji. Pod pojęciem degradacji szaty roślinnej należy rozumieć zubożenie jej składu w wyniku antropopresji powodującej pogorszenie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, takich jak: powietrze, woda, gleby, a także fizyczne niszczenie szaty roślinnej (np. w wyniku zmiany przeznaczenia terenu). Z kolei pod pojęciem degeneracji należy rozumieć ogół reakcji fitocenoz na antropopresję.³ W gminie spotykana jest degeneracja zespołów roślinnych oraz degeneracja roślinności. W wyniku tej pierwszej dokonane są przekształcenia struktury wewnętrznej i składu florystycznego fitocenoz konkretnych zespołów leśnych. W wyniku degeneracji roślinności z kolei zmiany struktury i składu florystycznego są tak dalece posunięte, że pierwotny zespół roślinny może być zaliczony do innej jednostki syntaksonomicznej.

Na obszarze objętym opracowaniem częściowo szata roślinna uległa degradacji lub degeneracji. Większość bowiem tych obszarów jest zabudowana. Osadom ludzkim towarzyszą gatunki i asocjacje roślin ruderalnych.

Świat zwierzęcy

Na obszarze objętym projektem miejscowego planu stwierdzono występowanie wielu zwierząt zarówno kręgowców jak i bezkręgowców. Na terenach opracowania mięczaki reprezentuje dość licznie ślimak winniczek.

Licznie występują tu owady: ważki (świtezianka dziewica *Calopteryx virgo*, ważka płaskobrzucha *Libellula depressa*), chrząszcze (chrząszcz majowy, biegacz gajowy, biegacz fioletowy), trzmiele i motyle. Występują one w pobliżu jezior.

Na terenach położonych przy jeziorach może występować także dość licznie ornitofauna. Reprezentowana jest przez następujące gatunki: kruk, gawron, kawka, kukułka, łabędź niemy, dymówka, mewa śmieszka, sikora bogatka, wróbel, piecuszek, pokląskwa, szpak, pokrzewka ogrodowa, strzyżyk, dzięcioł duży, kaczki, głowienka, czernica i kormoran czarny.

Na niemal całym obszarze bytują również drobne gryzonie takie jak mysz polna, mysz domowa i mysz zaroślowa. Występują także krety, jeże i wiewiórki.

6.6. Krajobraz

³ za: Olaczek R. 1974. Kierunki degeneracji fitocenoz leśnych i metody ich badania. *Phytocoenosis*. 3.3/4:179-187, Warszawa – Białowieża.

Zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową, przyjętą we Florencji 20.10.2000 r., a ratyfikowaną przez Polskę 27.09.2004 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98) oraz z ustawą o ochronie przyrody ochronie⁴ podlegają także cenne walory krajobrazowe gminy Czaplinek. Do obowiązków państw-stron EKK należą:⁵

- prawne uznanie krajobrazów za podstawowy składnik otoczenia człowieka, dziedzictwo kulturalne i naturalne oraz fundament tożsamości mieszkańców;
- ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, zmierzającej do realizacji celów konwencji w wyniku przyjęcia „konkretnych środków”;
- ustanowienie procedur uczestnictwa społeczeństwa oraz władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki krajobrazowej;
- uwzględnienie krajobrazu w polityce planowania przestrzennego, kulturalnej, środowiskowej, rolnej, społecznej i gospodarczej.

W ostatnich czasach nastąpił wzrost świadomości ekologicznej, związany z ograniczeniem dobra, jakim jest przestrzeń. W wyniku tego krajobraz coraz częściej uznawany jest za dobro publiczne także w znaczeniu ekonomicznym.

W konsekwencji krajobraz postrzega się jako zasób, który należy chronić, aby realizować cele rozwoju trwałego. Należy w tym miejscu podkreślić, że ochrona krajobrazu powinna odbywać się na wszystkich płaszczyznach, – należy go zatem traktować jako element: (1) rzeczywistości fizycznej (*matterscape*); (2) przestrzeni społeczno-prawnej (*powerscape*); (3) mentalny (*mindscape*).

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się krajobrazem miejskim przekształconym. Zabudowa jest na większości z opracowywanych terenów jest zwarta, usytuowana wzdłuż dróg publicznych. Na wyróżnienie zasługuje natomiast teren przy ul. Kościuszki, gdzie znajduje się jedno z najcenniejszych urbanistycznie i krajobrazowo założeń miasta Czaplinka: centralna aleja starych drzew, brukowana nawierzchnia ulicy z przedogródkami oraz jednolitą pod względem gabarytów i formy zabudową.

6.7. Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego i klimat akustyczny

Według podziału Polski na regiony klimatyczne teren objęty opracowaniem należy do Regionu Środkowopomorskiego (R-VII), obejmującego znaczną część Pojezierza Drawskiego. Klimat jest tutaj bardziej ostry w porównaniu z regionem zachodniopomorskim. Więcej jest dni przymrozkowych i mroźnych, mniej jest dni ciepłych. Ponadto częstsze są dni z opadem atmosferycznym. Na omawianym terenie panuje klimat przejściowy, pomiędzy klimatem morskim a klimatem o cechach bardziej kontynentalnych. Zróżnicowanie fizjograficzne terenu oraz bliskość morza powoduje dość duże zróżnicowanie klimatyczne. Przeciętna roczna temperatura na tym terenie wynosi ok. 7,0-7,3°C przy przeciętnej temp. miesiąca najcieplejszego (lipiec) od 16,3 do 16,9°C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. – 1,5°C. Przeciętna temperatura okresu maj – lipiec mieści się w przedziale 13,7-14,7°C.

Okres wegetacyjny trwa tu 208-215 dni, ze średnią temperaturą powyżej 5°C i zaczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia, a kończy wraz z końcem października. Okres zimy zaczyna się przed 13 XII i trwa 65-90 dni. Zaleganie pokrywy śnieżnej trwa 45-65 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne, a okresy bezśnieżne są pospolite niemal corocznie i trwają średnio 40-60 dni.

Na terenie objętym projektem planu miejscowego przeważają wiatry zachodnie. Dominują one w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Średnia prędkość wiatru w roku wynosi od 3,5 do 4 m/s (mierzona na wysokości 10 m n. p. m.).

Poziom usłonecznienia wynosi ok. 1515 h/rok (4,5 h/dzień). Poziom promieniowania całkowitego dochodzi do 3700 MJ/m² na rok.

⁴ ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627)

⁵ za: Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

Analizowany obszar jest bogaty w opady, które są wyższe o 5-20% w stosunku do średniego rocznego opadu z wielolecia określonego dla Polski. Roczna suma opadów w roku osiąga wartość 713 mm (przeciętnie). Najmniej opadów notuje się w lutym i marcu, a najwięcej w lipcu. Z uwagi na sąsiedztwo jezior występuje tu duża wilgotność względna powietrza. W skali rocznej wynosi ona 81%, a jej maksimum przypada na miesiące jesienne.

Charakterystyczna dla tego typu klimatu jest łagodna amplituda temperatur. Dni z pogodą ciepłą, komfortową i chłodną bez stanów parności i opadów codziennych panuje przez większą część roku (średnia wieloletnia 283,6 dni). Najwięcej dni o optymalnych warunkach pojawia się w czerwcu, najmniej – w lutym. Pogoda niekorzystna (całodzienne opady i zamglenia) występuje ok. 46 dni w roku, najrzadziej w czerwcu (średnio 1,5 dnia), najwięcej w listopadzie, grudniu i marcu – średnio 5 dni w miesiącu. Liczba dni gorących (tj. z temperaturą powyżej 25°C) wynosi 18-22 w roku. Średnia roczna temperatura to 7,0°C; w okresie wegetacyjnym wynosi 12,7°C, a średnia w okresie maj-lipiec 14,4°C.

Jakość powietrza

Badania jakości powietrza dla gminy Czaplinek, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza WIOŚ w Szczecinie. Zgodnie z podziałem na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gmina Czaplinek leży w strefie zachodniopomorskiej. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia za rok 2017 strefa zachodniopomorska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań przedstawia poniższa tabela. Dla większości substancji mierzonych wyniki były w normie - stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych. Dla benzo(a)pirenu oraz ozonu zostały przekroczone poziomy dopuszczalny, w tym dla ozonu poziom docelowy (poziom celu długoterminowego został przekroczony).

Rodzaj substancji badanej											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy zachodniopomorskiej											
A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin za rok 2017 strefa zachodniopomorska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań WIOŚ w Szczecinie przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj substancji badanej		
NO _x	SO ₂	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy zachodniopomorskiej		
A	A	A

Do potencjalnych źródeł zanieczyszczenia atmosfery w rejonie obszaru opracowania należą:

- lokalne kotłownie;
- paleniska domowe;
- źródła ciepła i emisja technologiczna z obiektów usługowych i gospodarczych;
- emisja substancji ze szlaków komunikacyjnych;
- emisja niezorganizowana pyłów z terenów pozbawionych roślinności (np. drogi gruntowe, okresowo grunty orne);
- potencjalny napływ zanieczyszczeń z otoczenia obszaru opracowania.

Ogólnie, dla gminy Czaplinek głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego). Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły – emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych. Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim. Ponadto w związku z inwestycjami budowlanymi (drogi, budownictwo mieszkalne) występuje trend czasowego i lokalnego podwyższenia zanieczyszczenia powietrza, głównie pyłami, związanymi ze wspomnianym procesem inwestycyjnym. Nie są to jednak zanieczyszczenia permanentne i kumulujące się w czasie, dlatego zagrożenie to należy traktować jako tymczasowe i o niewielkiej sile.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż na jakość powietrza w gminie Czaplinek, w tym na obszarze objętym projektem mpzp, ma wpływ sposób zabudowy terenu i pora roku. W gęściej zabudowanych miejscach dochodzi do słabszej wymiany mas powietrza i kumulowania się zanieczyszczeń. Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, w sezonie grzewczym, gdzie oprócz niewielkiej emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł spalania paliw, szczególnie stałych.

Komfort akustyczny

Gmina Czaplinek jest typową gminą miejsko-wiejską o średnim jak na Polskę udziale rolnictwa w sektorze gospodarczym (ok. 41%) i dużym (ok. 44%) udziałem lasów. W związku z tym brak jest obecnie zlokalizowanych dużych zakładów przemysłowych i innych obiektów będących źródłem dużego natężenia dźwięków. Na obszarze opracowania i w jego otoczeniu źródłami uciążliwości akustycznej są:

- hałas komunikacyjny związany z drogami (w tym głównie z sąsiadującą z obszarami opracowania drogą wojewódzką nr 163);
- hałas związany z bytowaniem ludzi (turystyka i rekreacja, szczególnie w sezonie letnim).

W przypadku omawianego obszaru największe zagrożenie hałasem wynika ze szlaków komunikacyjnych. Szczególnie istotne jest występowanie na omawianym obszarze drogi o dużym natężeniu ruchu (tzn. drogi wojewódzkiej nr 163). Dość duża ilość pojazdów poruszających się tutaj w ciągu doby, w tym także pojazdów ciężarowych, powodują, że emisje hałasu są średnie i permanentne (szczególnie w

porze dniowej). Z uwagi na to, że emisje hałasu wzrastają wraz ze wzrostem prędkości pojazdu (które z uwagi na status oraz przebieg w terenie dróg są tu mocno ograniczone), w okolicy obszaru objętego opracowaniem nie przewiduje się jednak znaczących przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu. Trzecim źródłem hałasu są wszelkie działania związane z turystyką i rekreacją. Choć priorytetowym założeniem zagospodarowania terenów przeznaczonych pod powyższe cele jest przede wszystkim zachowanie dobrego klimatu akustycznego (tj. niskiego natężenia hałasu), to jednak ruch turystyczny powodować może lokalne pogorszenie komfortu akustycznego. Źródłami tego stanu rzeczy mogą być m.in.: pojazdy towarzyszące rekreacji (np. łodzie motorowe), skupiska ludności, wzmożony lokalny ruch samochodowy i inne.

Od 19 lipca 2007 r. dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu LDWN, LN (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz LAeq D i LAeq N (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby).

Gmina znajduje się w zasięgu obsługi lotniska wojskowego w Mirostawcu. Emisje hałasu są jednak marginalne dla omawianego obszaru i nie mają znaczenia.

Zagrożenie zarówno hałasem komunikacyjnym, jak i związanym z rekreacją ma charakter lokalny i obejmuje swym zasięgiem jedynie niewielkie, sąsiadujące z obiektami będącym źródłem ponadnormatywnej emisji hałasu obszary.

6.8. Ustawowe formy ochrony przyrody na obszarze objętym projektem planu

Omawiany obszar położony jest w granicach licznych obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody. Należą do nich:

- obszar Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Drawskie
- otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019

Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami (10 % pow. terenu), reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności lądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Jeziora należą do najgłębszych w Polsce (Drawsko – 79,7 m). Największe to Drawsko (powierzchnia 1872 ha), Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Mają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z roślinnością przybrzeżną. Lasy pokrywają ok. 25% terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo.

Występuje co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej (C6) puchacza (PCK), co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmiełojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim

zagęszczeniu (C7) występują bąk (PCK) i bocian biały. Ostoja ta jest także jedną z trzech najważniejszych w Polsce ostoi lęgowego żurawia.

W granicach opracowania, na terenie Natury 2000 Ostoja Drawska występują następujące siedliska:

- 91D0 Bory i lasy bagienne,
- 9130 Żyzna buczyna niżowa,
- 9160 Grąd subatlantycki,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska,
- 3110 Jeziora lobeliowe,
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion.

Ponadto, występują tutaj następujące gatunki roślin: Marzanka wonna, Wilżyna ciernista, Pływacz krótkoostrogowy, Rosiczka okrągłolistna, Poryblin jeziorny, Lobelia jeziorna, Brzeżyca jednokwiatowa, Konwalia majowa, Bagno zwyczajne, Widłak jałowcowaty, Grzybienie białe oraz gatunki zwierząt: Ropucha szara, Żaba trawna, Żaba moczarowa, Żaba jeziorkowa, Perkoz dwuczuby, Krzyżówka, Łyska, Grzebiuszka ziemna, Traszka zwyczajna, Kszyk, Brodziec samotny, Gągoł, Żaba wodna, Rzekotka drzewna, Żuraw, Słonka, Jaszczurka zwinka, Kumak nizinny, Bocian biały.

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Drawskie

OCHK „Pojezierze Drawskie” jest najstarszą formą ochrony krajobrazu na Pojezierzu Drawskim, która została wyznaczona na podstawie Uchwały Nr X/46/75 z dnia 17 listopada 1975 r. Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie uznania strefy chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Nr 9, poz. 49). Łączna powierzchnia OCHK wynosi ok. 60000 ha. Obejmuje zachodnią część Pojezierza Drawskiego. Obszar chroni naturalny krajobraz Pojezierza Drawskiego i stref źródłowych Drawy i Parsęty.

Otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego

Drawski Park Krajobrazowy wyznaczony został na podstawie uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie, z dnia 24 kwietnia 1979 r. dla zachowania i ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz stworzenia warunków dla wykorzystania naukowo-dydaktycznego i turystyki kwalifikowanej (krajoznawczej). Powierzchnia Parku wynosi 41430 ha, a otuliny: 22212 ha. Park obejmuje najcenniejszy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragment Pojezierza Drawskiego o zróżnicowanej rzeźbie terenu, licznych jeziorach i ciekach, bogatej florze i faunie, licznych parkach zabytkowych oraz czystym i mało zmienionym środowisku. Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno - przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

7.1. Cel opracowania projektu planu

Jednym z celów sporządzenia planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, w tym dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Miejscowy plan ma zapewnić prawidłowy rozwój obszaru, przy uwzględnieniu wzajemnych związków i interesów, a także ustalić współzależności przestrzenne.

Opracowanie mpzp dla analizowanych terenów ma na celu umożliwienie zwiększenia liczby lokali mieszkalnych w budynkach jednorodzinnych, co wiązało się ze zmianą przeznaczenia na funkcję zabudowy wielorodzinnej. Natomiast przy ul. Akacjowej zlokalizowano nowe tereny inwestycyjne – zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Takie zmiany poparte są wnioskami inwestorów i jednocześnie zgodne są ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czaplinek.

Zakładany rozwój przestrzenny gminy jest kontynuacją kierunków przyjętych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek. Studium jest najważniejszym punktem odniesienia i źródłem informacji koordynacyjnych dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie tylko w sensie formalnej spójności tych dokumentów, ale racjonalnej zgodności działań i konsekwentnej realizacji obranych w studium kierunków rozwoju przestrzennego gminy. Wziąwszy pod uwagę powyższe cele oraz zapisy projektu mpzp ocenia się, że przeznaczenie obszaru objętego ocenianym projektem mpzp są zgodne z zapisami Studium.

7.2. Ustalenia planu

Zgodnie z § 3 projektu mpzp na obszarze planu ustala się następujące przeznaczenie terenów:

1) tereny zabudowy:

- a) mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej, oznaczone symbolami: **1MN/U**,
- b) mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczony symbolem: **1MW**,
- c) mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej, oznaczony symbolem **1MW/U**, **2MW/U**, **3MW/U**.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze istniejące na przedmiotowym terenie, określone w rozdziale 5 i 6 niniejszej prognozy, do najważniejszych przesłanek projektu planu miejscowego należy stworzenie optymalnego rozwiązania funkcjonalno – przestrzennego, który pozwoli na rozwój przedmiotowego obszaru, jednocześnie nie powodując nadmiernej ingerencji w środowisko naturalne. Ze względu na uwarunkowania fizjograficzne oraz sąsiedztwo, predestynowanym przeznaczeniem terenu jest funkcja zaproponowana dla danego obszaru. Jak wynika z powyższego, na terenie objętym projektem mpzp przewidziano kilka różnorodnych funkcji. W większości dotyczą one obszarów, na których zlokalizowana jest zabudowa, a zmiana planu ma na celu ich dostosowanie do zamierzeń inwestorskich.

Z punktu widzenia zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w miejscowym planie zawarto następujące ustalenia:

- lokalizację zabudowy zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu,
- wykończenie zewnętrzne budynków: kolorystyka elewacji – kolory pastelowe w tym białe oraz cegła, kamień i drewno w barwach naturalnych, w przypadku dachów stromych ograniczenie kolorów połaci dachowej do barw czerwonej, brązowej, antracytowej i ich pochodnych,

Dopuszczono natomiast dla budynków istniejących w dniu uchwalenia planu niespełniających ustaleń planu w zakresie parametrów zabudowy, zachowanie przy przebudowie ich dotychczasowych parametrów zabudowy w zakresie wysokości, geometrii dachu, powierzchni zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz intensywności zabudowy,

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu podejmuje się następujące ustalenia:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku ustalono nakaz dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj.:

- dla terenów oznaczonych symbolami MW, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- dla terenów oznaczonych symbolami MN/U, MW/U jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

7.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Zakładany rozwój przestrzenny gminy jest kontynuacją kierunków przyjętych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek. Studium winno wydobycь związki między rozwojem przestrzennym gminy a podstawami jej rozwoju społeczno-gospodarczego, wydobytych w "Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego", która powinna być opracowana. Studium jest najważniejszym punktem odniesienia i źródłem informacji koordynacyjnych dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie tylko w sensie formalnej spójności tych dokumentów, ale racjonalnej zgodności działań i konsekwentnej realizacji obranych w studium kierunków rozwoju przestrzennego gminy. Jako ostatnie z podstawowych zadań studium można wymienić promocję rozwoju gminy. Ponieważ studium jest dokumentem zawierającym bardzo szeroki zestaw informacji na temat środowiska gminy, jej społeczności i gospodarki, może stanowić podstawę dla sporządzania programów gospodarczych i inwestycyjnych oraz opracowania ofert ukierunkowanych na potencjalnych inwestorów. Wziąwszy pod uwagę powyższe cele oraz zapisy projektu mpzp ocenia się, że przeznaczenie obszaru objętego ocenianym projektem mpzp są zgodne z zapisami Studium.

Podstawowymi dokumentami określającymi cele i zasady trwałego, stabilnego i trwałego rozwoju kraju dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego, a ważnymi z punktu projektu mpzp, są:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Polityka klimatyczna Polski. Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020
- Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju;

a na szczeblu regionalnym:

- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.
- Zaktualizowana strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019.

Ponadto 18 sierpnia 2011 r. rząd polski przyjął założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN). Do 2050 roku Polska ma znacznie ograniczyć emisję szkodliwych gazów, a także stać się krajem bardziej nowoczesnym i konkurencyjnym.

Powyższe strategiczne dokumenty uwzględniają wytyczne dla globalnego trwałego rozwoju zawarte w ratyfikowanej przez Polskę Deklaracji z Rio oraz Agendzie 21 (czerwiec 1992 r.). Dokumenty te stanowią przełomowe jeśli chodzi o międzynarodowe działania na rzecz trwałego rozwoju. Innymi dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska we wcześniej wymienionych programach krajowych są m.in.:

- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno - błotnych z 1971 r.
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.
- Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, 1979 r.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz z Protokołem.
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego, 1972 r.
- Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie EUROBATS, 1991 r.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, 2000 r.

Wśród najważniejszych celów koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w projekcie mpzp i w niniejszej prognozie uwzględniono m.in. zapisy o:

- zachowaniu zgodności charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego (tereny objęte planem znajdują się na terenie miasta),
- zachowaniu zgodności poziomu i intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odporności na degradację (ograniczenie nowo powstającej zabudowy do niewielkich wartości procentowych powierzchni omawianego terenu),
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (brak planowanej znaczącej fragmentacji terenu drogami wysokiej kategorii),
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych - poprzez szczegółowe określenie (na podstawie analizy map, wizji terenowych) przeznaczenia poszczególnych terenów, zgodnie ze stanem faktycznym zagospodarowania terenu i chłonnością środowiska przyrodniczego (nowo przewidziane tereny do zainwestowania, w tym tereny pod zabudowę, zlokalizowane są na ogół w sąsiedztwie już istniejących).

Wśród najważniejszych celów obecnej polityki ekologicznej państwa w projekcie mpzp i w niniejszej prognozie uwzględniono m.in. zapisy o:

- likwidacji zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce (np. poprzez zapisy „stosowanie indywidualnych systemów grzewczych zgodnie z przepisami odrębnymi”),
- racjonalizacji i modernizacji gospodarki energetycznej,
- wykorzystaniu energii odnawialnej oraz przeciwdziałaniu zmianom klimatu (poprzez zapis „stosowanie indywidualnych systemów grzewczych zgodnie z przepisami odrębnymi”),
- ochronie przyrody,

- ochronie gleb (np. poprzez zapis „gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi”).

Wśród najważniejszych celów długookresowej strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju w projekcie mpzp i w niniejszej prognozie uwzględniono m.in. zapisy o:

- uwzględnieniu w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej,
- przestrzeganiu prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty (np. poprzez nakaz zapewnienia na terenach wymagających zachowania komfortu akustycznego dopuszczalnych poziomów hałasu),
- zapewnieniu swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych - poprzez zapis „stosowanie indywidualnych systemów grzewczych zgodnie z przepisami odrębnymi”.

Wśród najważniejszych celów Konwencji Ramsarskiej w projekcie mpzp i w niniejszej prognozie uwzględniono m.in. zapisy o ochronie populacji wędrownych ptaków (poprzez ogólne zapisy chroniące środowisko przyrodnicze). Spośród najważniejszych celów Konwencji Berneńskiej uwzględniono m.in. zapisy o zachowaniu europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich siedlisk (poprzez ogólne zapisy chroniące środowisko przyrodnicze). Podobnie pozostawienie i zabezpieczenie obszarów przyrodniczo cennych wraz z wszelkimi zasobami (zwierzętami, roślinami) respektuje fundamentalne założenia Konwencji o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro oraz Konwencji Bońskiej o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, a także zapisy Porozumienia o ochronie nietoperzy w Europie EUROBATS. Również cel Konwencji Paryskiej, tj. pobudzenie aktywności narodów do ochrony ich własnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego, znajduje odzwierciedlenie w zapisach projektu mpzp. Ochrona krajobrazu w gminie spełnia także założenia Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Uwzględniono m. in. zapisy o: prawnym uznaniu krajobrazów za podstawowy składnik otoczenia człowieka, dziedzictwo kulturalne i naturalne oraz fundament tożsamości mieszkańców; ustanowieniu procedur uczestnictwa społeczeństwa oraz władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki krajobrazowej; uwzględnieniu krajobrazu w polityce planowania przestrzennego, kulturalnej, środowiskowej, rolnej, społecznej i gospodarczej.

Opracowywany projekt planu miejscowego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te, jak zostało to wyżej wspomniane, są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

Analizowany projekt planu uwzględnia te zapisy poprzez poddanie go ocenie oddziaływania na środowisko, jaką jest także opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków ustaleń miejscowego planu. Jednocześnie w procedurze sporządzania planu, jak i prognozy zapewniony jest dostęp społeczeństwa i możliwość konsultacji obu dokumentów. Przeanalizowano również wszystkie aspekty środowiskowe, takie jak ewentualny wpływ obszary Natura 2000, które występują w granicach opracowania planu. Dodatkowo w zakresie prognozy został określony monitoring realizacji ustaleń planu i ich wpływ na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie określając w projekcie planu szczegółowe parametry zagospodarowania terenu i jego przeznaczenie wzięto pod uwagę możliwości przyjęcia nowej zabudowy na dany obszar oraz jego chłonność środowiskową, co zawiera się we wskaźnikach powierzchni zabudowy, powierzchni terenu biologicznie czynnego oraz wskaźniku intensywności zabudowy.

7.4. Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu

W przypadku niepodjęcia realizacji założeń projektu mpzp, mogłyby wystąpić zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki. Do aspektów pozytywnych pod względem ochrony środowiska naturalnego można by zaliczyć głównie ogólny brak potencjalnej ingerencji w niektóre komponenty środowiska przyrodniczego,

takie jak: powierzchnia ziemi, gleby, fauna i flora, występujące w większym lub mniejszym stopniu niemal w przypadku każdej inwestycji. Nie uległyby zmianie krajobraz terenu objętego projektem mpzp – nie wprowadzono by przede wszystkim większej ilości zabudowań. Należy jednak spojrzeć, że w stanie obecnym rzeźba terenu oraz gleba na obszarze objętym projektem mpzp, głównie w pobliżu istniejących terenów zabudowanych, są silnie przekształcone. Gleby na tym terenie mają wiele cech gleb antropogenicznych. W wyniku wieloletniego użytkowania rolnego na niektórych obszarach omawianego terenu występuje warstwa płuźna, profil glebowy jest całkowicie przekształcony. Brak jest naturalnych zbiorowisk roślinnych, fauna większości omawianego obszaru jest także synantropijna, z reguły o eurytopowym charakterze. Długotrwałe osadnictwo na tym terenie i wszystkie związane z nim działania (powstanie zabudowań, ciągów komunikacyjnych itd.) spowodowały silne i trwałe zmiany w rzeźbie terenu. Wiele z funkcji przewidzianych w projekcie mpzp jest obecnie realizowanych, np. funkcja mieszkalna. Nie uległyby zmianie krajobraz terenu objętego projektem planu – ograniczony byłby teren zabudowy mieszkaniowej, być może nie powstałyby tu budynki mieszkalne. Z drugiej strony w bliskim otoczeniu obszaru objętego projektem planu występują już budynki o podobnym charakterze, więc realny wpływ podczas realizacji projektu mpzp na krajobraz tego miejsca, byłby ograniczony. Poza tym stan czystości środowiska omawianego terenu prawdopodobnie utrzymywał by się na dotychczasowym poziomie, a nie uległ potencjalnemu obniżeniu w związku z ustaleniami lokalizacji terenów emisyjnych (np. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, drogi). Na tych terenach bowiem będzie występowała emisja niezorganizowana. Istnieje jednak szereg potencjalnie negatywnych czy też mało korzystnych konsekwencji braku realizacji postanowień projektu mpzp. Przykładem może być brak gwarancji na zachowanie obszaru przeznaczonego pod tereny leśne/zieleni. Realizacja ustaleń projektu mpzp nie zmieni w znacznym stopniu dotychczasowego środowiska (w stosunku do stanu obecnego), a jednocześnie stworzy mieszkańcom Czaplinka nowe możliwości rozwoju, nie istnieją więc przesłanki przemawiające za rezygnacją z realizacji analizowanych zapisów.

Co istotne, zgodnie z zapisami projektu planu, nie przewiduje się lokowania instalacji, których funkcjonowanie mogłoby powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości, na które wymagane byłoby uzyskanie pozwolenia zintegrowanego, zakazuje się bowiem lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko.

7.5. Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m.in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* w art. 73 ust. 1 stanowi, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać ograniczenia wynikające z:

- ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
- utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,

- wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
- ustalenia w trybie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2012 r., poz. 145), warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Zgodnie z art. 114. ust. 1. ustawy *Prawo ochrony środowiska* przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazuje się, które z nich należą do terenów przeznaczonych (art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy):

- pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na cele uzdrowiskowe,
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- na cele mieszkaniowo-usługowe,
- i dla których przepisami odrębnymi ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, wśród których do najbardziej istotnych należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Niemniej jednak ustalenia analizowanego projektu planu dążą do zminimalizowania wpływu projektowanego przeznaczenia na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące na tych obszarach, gdyż uściślają w zakresie ochrony przyrody warunki, na jakich ma odbywać się nowe zagospodarowanie terenu. Jednocześnie w projekcie w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych ustalono:

- dla całego obszaru, ze względu na położenie w granicach obszaru Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska”, ochronę i zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony przyrody oraz pozostałymi ustaleniami planu;
- dla całego obszaru, ze względu na położenie w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, ochronę i zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony przyrody oraz pozostałymi ustaleniami planu;
- dla całego obszaru, ze względu na położenie w granicach otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego, ochronę i zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony przyrody oraz pozostałymi ustaleniami planu.

7.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Realizacja postanowień projektu mpzp niesie ze sobą pewne ryzyko pogłębienia istniejących problemów ochrony środowiska przyrodniczego, a także powstania nowych dlań zagrożeń. Do istniejących problemów należą przede wszystkim:

- presja przestrzeni (oddziaływanie na krajobraz, wzrost powierzchni nieprzepuszczalnych i słabo przepuszczalnych, teoretyczne zakłócenia w migracji niektórych);
- wzrost emisji zanieczyszczeń (emisje z systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych, wzrost produkcji odpadów);
- wzrost emisji hałasu (związanego z bytowaniem ogólnym ludzi oraz pojazdami mechanicznymi i innymi urządzeniami/maszynami);
- wzrost zużycia wody, materii i energii;
- wzrost ryzyka wystąpienia awarii (np. systemu odbierania ścieków bytowych - większa ilość mieszkańców odpowiednio zwiększa ryzyko powstania wypadku, awarii i incydentów zagrażających bezpośrednio i pośrednio np. środowisku gruntowo-wodnemu).

Jednocześnie należy podkreślić, że choć poprzez wzrost zabudowy mieszkaniowej oczywisty jest fakt wzrostu emisji zanieczyszczeń, to jednak dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym i technicznym substancje niepożądane dla środowiska są ujmowane (np. poprzez sieć kanalizacji czy odpowiednią gospodarkę odpadami) i ich zagrożenie względem otaczającego środowiska przyrodniczego jest, przynajmniej po części, neutralizowane/ograniczane.

Ważnym zagrożeniem będzie także wzrost zużycia energii i produkcji odpadów, cechujące nowoczesne, bogacące się społeczeństwa. Te specyficzne zagrożenia będą silniej oddziaływały w miejscach wytwarzania energii oraz składowania i przeróbki odpadów. Z drugiej strony sposób produkcji energii oraz dobór paliw przy modernizowanych i nowych sieciach przesyłowych znacząco ograniczać będzie negatywne oddziaływanie na środowisko (spadek emisji CO₂, mniejsze straty energii). Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz postępujący recykling odpadów także nieco ograniczy negatywne skutki wzrostu produkcji odpadów.

Istotne dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego są niezakłócone powiązania pomiędzy wszystkimi elementami ekosystemów. W związku z tym, należy zwrócić uwagę na postępujące ograniczenie migracji zwierząt dzikich w wyniku tworzenia nowej zabudowy. Należy jednak podkreślić, że wiele obecnie występujących gatunków zwierząt na omawianym obszarze to gatunki silnie synantropijne. Tym samym dalsza antropopresja w tym rejonie, *sensu lato*, teoretycznie nie powinna znacząco wpłynąć na lokalne populacje. Także jeśli chodzi o roślinność to dziś, w rejonie nowo projektowanej zabudowy, dominują zbiorowiska ruderalne, których wartość przyrodnicza jest ograniczona, a nowopowstałe warunki siedliskowe są dla nich dość korzystne.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

8.1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, gleby i warunki podłoża

Powierzchnia ziemi i gleba podlega, na skutek działalności człowieka, przekształceniom i degradacji. Zagrożenia wynikają z ciągle pogłębiającej się i często niekontrolowanej urbanizacji i związanym z tym przeznaczeniem gruntów na cele inwestycyjne.

Proces inwestycyjny spowoduje zmiany krajobrazowe, polegające na rozcięciu naturalnych form geomorfologicznych w wyniku prac makro- i mikroniwelacyjnych. Przekształcenia powierzchni ziemi w wyniku ww. inwestycji będą trwałe. Z drugiej zaś strony odbywać się będą na w znacznej mierze przekształconych gruntach antropogenicznych. Dlatego ogólne znaczenie tej zmiany nie jest szczególnie

duże. Na pozostałym obszarze objętym prognozą także nie przewiduje się większych przekształceń powierzchni ziemi. Zmiany te będą miały raczej charakter lokalny i mało istotny. Niewielkiej niwelacji mogą ulec jedynie tereny, na których staną nowe budynki i elementy infrastruktury technicznej. Prace związane z realizacją tego typu zagospodarowania zawsze wiązą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby: powstają nasypy z gruntu wybranego pod fundamenty nowych obiektów budowlanych oraz z wykopów pod sieci podziemnej i naziemnej infrastruktury technicznej. Wykopy związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować w obrębie działki budowlanej, zgodnie z zapisem w projekcie planu. Prace ziemne będą dotyczyły strefy przypowierzchniowej gruntu. W efekcie końcowym powierzchnia terenu zostanie miejscami nieznacznie podniesiona, bez zasadniczego wpływu na jego ogólną konfigurację. Należy przypuszczać, że większość projektowanych obiektów będzie miała standardowe posadowienie, czyli do głębokości ok. 2,0 m p. p. t. i w tych przypadkach przekształcenia rzeźby związane z zainwestowaniem będą niewielkie. Ponadto na terenach objętych projektem mpzp nastąpi ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Powierzchnie biologicznie czynne są korzystne dla stanu gleb i rzeźby terenu. W zależności od konkretnych rozwiązań mogą one umożliwić zachodzenie procesów biochemicznych w glebach. Ponadto na terenach biologicznie czynnych nie powstaną obiekty o znacznej objętości i masie, dzięki czemu nie będą oddziaływały znaczne siły nacisku na strukturę gleby i rzeźbę terenu, w efekcie nie niszcząc ich.

Przekształcenia powierzchni ziemi zależą będą w dużej mierze od rozwiązań technicznych. Dla optymalnego zabezpieczenia powierzchni ziemi i gleby przed degradacją, prace budowlane należy prowadzić tak, aby zapobiec ewentualnym zjawiskom geomechanicznym. Prace ziemne tj. niwelacje i wykopy należy wykonywać w okresach o niskich opadach, a odsłonięte powierzchnie trzeba zabezpieczać przed możliwością niekontrolowanych przepływów wód opadowych lub spływowych. Rowy odwodnieniowe należy zabezpieczyć technicznie lub biologicznie przed erozyjnym działaniem wody.

8.2. Oddziaływanie na warunki wodne

Zagrożenie wód podziemnych wynikające z działalności człowieka w kontekście gospodarowania wodami należy rozumieć jako potencjalną możliwość pogorszenia jakości lub zmniejszenia ilości wód, prowadząca do ograniczenia dostępnych do wykorzystania zasobów wód podziemnych dobrej jakości. Z przyrodniczego punktu widzenia zagrożenie wód podziemnych to możliwość zmiany ilości bądź cech fizyczno-chemicznych wody w stosunku do warunków naturalnych, na ogół spowodowanej bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka. Ogólne przedstawienie zagrożeń wód podziemnych mogących potencjalnie występować na terenie gminy Czaplinek przedstawiono w poniższej tabeli. Poniżej przedstawiono analizę stanu i zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Czaplinek. Co istotne, obszar objęty opracowaniem leży poza obrębem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP). Dlatego ingerencje w teren potencjalnie mogące doprowadzić do zanieczyszczeń wód czy gleb nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla wód podziemnych mających strategiczne znaczenie w gospodarce wodnej kraju.

Zagrożenie ilościowe (zmniejszenie zasobów wód)	Zagrożenie jakościowe wód (zanieczyszczenie, pogorszenie jakości)	
	Przyczyny/ogniska zanieczyszczeń	Zmiany krążenia wód, które wywołują zmiany chemiczne
(1) Zmiany warunków krążenia wód	(1) Spływy i przesiąkanie zanieczyszczonych wód środkami ochrony roślin oraz nawozami	(1) Nadmierna eksploatacja wód zmieniająca warunki hydrochemiczne
(2) Niewłaściwie wykonane melioracje	(2) Deponowanie zanieczyszczeń atmosferycznych z opadem i przesiąkanie	(2) Łączenie poziomów wodonośnych o różnej jakości wód
(3) Odwodnienia budowlane	(3) Zanieczyszczenia wód po-	(3) Przecięcie lub usunięcie warstw izolujących
(4) Nadmierna eksploatacja zasobów wód		

(5) Ograniczenie zasilania	wierzchniowych (4) Awarie i katastrofy	(4) Nawadnianie i melioracje rolnicze (5) Piętrzenie i infiltracja zanieczyszczonych wód powierzchniowych
----------------------------	---	--

Źródło: Macioszyk A. (red.). 2006. Podstawy hydrogeologii stosowanej. PWN, Warszawa, zmienione.

Wraz z realizacją zabudowy na obszarze objętym projektem planu powstaną nowe źródła ścieków bytowych. Odprowadzanie ścieków bytowych będzie realizowane do sieci kanalizacji sanitarnej. Co ważne, zarządzający systemem kanalizacyjnym w oparciu o pełną wiedzę na temat stanu technicznego tego systemu skuteczniej może przeprowadzać prace konserwujące i naprawcze. Dzięki takiemu rozwiązaniu środowisko gruntowo-wodne będzie lepiej chronione.

Z przedstawionych w powyższej tabeli zagrożeń w wyniku realizacji zapisów projektu planu, poza wspomnianymi powyżej inwestycjami, mogą wystąpić:

- Potencjalne zagrożenie wystąpienia lokalnych odwodnień w wyniku prac związanych z posadowieniem nowych budynków; przedsięwzięte środki oraz warunki zapewniające wymóg ochrony warstw wodonośnych będą musiały być sprecyzowane w projektach budowlanych, w decyzjach o pozwoleniu na budowę.
- Możliwość zanieczyszczeń wód powierzchniowych i pośrednio podziemnych w wyniku przedostania się zanieczyszczeń: nawozów sztucznych, środków ochrony roślin oraz smarów i olejów;
- Potencjalne zanieczyszczenie wód powierzchniowych związanych z rozwojem miasta. Respektowanie zapisu w projekcie mpzp o zakazie „zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej” zapewni ochronę środowiska gruntowo-wodnego.

Poza zagrożeniami wynikającymi z realizacji projektu planu istnieje także szereg pozytywnych zmian. Są to przede wszystkim:

- inwestycje w sieć kanalizacji oraz wodociągi;
- szereg pozytywnych rozwiązań dotyczących poprawy jakości powietrza przyczyniających się do mniejszej ilości deponowanych z opadem atmosferycznym zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. przez Prezesa Rady Ministrów do celów środowiskowych wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód podziemnych należą:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Tym samym nadrzędnym celem środowiskowym będzie osiągnięcie i utrzymanie jakości JCW o parametrach nieprzekraczających granicznych wartości zawartości poszczególnych substancji we wodzie, zgodnie z ww. Rozporządzeniem. Poza tym celami środowiskowymi dla ochrony JCW, zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, na terenie gminy Czaplinek są:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych,

- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Powyższe cele środowiskowe są zgodne z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Biorąc pod uwagę powyższe cele oraz przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji mpzp stwierdza się, że nie wpłyną one negatywnie na osiągnięcie powyższych celów. Realizacja projektu mpzp nie przyczyni się do nieosiągnięcia powyższych celów środowiskowych.

W praktyce utworzenie, zgodnie z projektem mpzp, sieci wodociągowej, na terenach przewidzianych do zabudowy spowoduje ograniczenie źródeł potencjalnego skażenia środowiska, gdyż woda wodociągami będzie dostarczana ze stacji uzdatniania.

Zapisy w projekcie mpzp dot. odprowadzania wód opadowych i roztopowych do ziemi lub rowów, z uwzględnieniem dodatkowych obostrzeń zawartych w projekcie planu (tj. uwzględniającymi przepisy dot. warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego) są korzystne. Wody opadowe i roztopowe będą spełniać wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. Urz. z 2014 r., poz. 1800). Docelowo wody opadowe i roztopowe odprowadzane będą do sieci kanalizacji deszczowej.

8.3. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy, różnorodność biologiczną oraz obszary chronione

Generalnie zapisy projektu planu dotyczące szaty roślinnej zmierzają do jej optymalnej ochrony oraz jej wzbogacenia, a także wzmocnienia naturalnych siedlisk. Realizacja zapisów projektu planu spowoduje poprawę wielu elementów środowiska. Do najważniejszych z planowanych działań w projekcie mpzp należą:

- ochrona akustyczna terenów wymagających zachowania komfortu akustycznego, zgodnie z przepisami odrębnymi
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

W fazie realizacji innych inwestycji liniowych (wodociągi, kanalizacja) nastąpi negatywne oddziaływanie na szatę roślinną na obszarze realizacji powyższych zadań. Główne zagrożenie spowodowane jest fizycznym usuwaniem roślinności w pasie technicznym robót oraz możliwością zmiany warunków siedliskowych poprzez naruszenie stosunków wodnych i przekształcenie gleb. Ponadto nastąpi okresowe zwiększenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku użycia ciężkiego sprzętu. Oddziaływanie to będzie miało jednak charakter czasowy. Nie mniej jednak mogą wystąpić ograniczone w czasie skutki uboczne podwyższonych emisji gazów i pyłów. Wśród nich można wymienić m.in. ogólne czasowe pogorszenie kondycji flory wskutek emisji: dwutlenku siarki (SO_2 – powoduje osłabienie procesu fotosyntezy, degradacja chlorofilu, zakłócenia w transpiracji i oddychaniu, chloroza i in.), tlenków azotu (N_2O , NO , NO_2 – upośledzenie wzrostu i fizjologii roślin), ozonu (O_3 – uszkodzenia liści), pyłów (utrudniają oddychanie, transpirację i asymilację roślinom).

W fazie eksploatacji oddziaływanie na przyrodę ożywioną obejmować będzie tereny bezpośrednio przyległe do dróg. Związane ono będzie przede wszystkim ze zwiększeniem zanieczyszczeń powietrza oraz ze wzrostem emisji hałasu i wibracji. Spowoduje to odsunięcie się stref bytowania większości zwierząt od

obszaru drogi. Jednakże w porównaniu do stanu rzeczywistego na chwilę obecną, spodziewany jest raczej niewielki wzrost ruchu drogowego w regionie co nie wpłynie znacząco na emisję hałasu i wibracji a także zanieczyszczeń (głównie powietrza).

Przeznaczenie terenów pod budownictwo, głównie mieszkaniowe i usługowe, może spowodować dwójakiego rodzaju skutki. Z jednej strony nastąpi trwałe wyłączenie terenów ze *stricte* przyrodniczego użytkowania. Jest to istotne z uwagi na to, że obszar objęty projektem mpzp leży w granicach obszaru Natura 2000. Z drugiej zaś strony trzeba mieć na uwadze, że w obecnym stanie rzeczywistym część terenu objętego projektem planu jest już zabudowana, a nowe tereny inwestycyjne uruchamiane są w jej sąsiedztwie. Co gorsza, bez uchwalonego planu dla omawianego terenu istnieje uzasadnione ryzyko, że nowopowstająca zabudowa może odbiegać od zakładanego całościowo rozwoju tego obszaru. Rozwój przestrzenny w oparciu o projekt planu stworzy prawdopodobnie bardziej rygorystyczne na konkretnych terenach wymogi co do ochrony środowiska niż w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. Niezwykle ważny dla istoty ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których m.in. ustanowiono obszary Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 jest fakt, iż w granicach obszaru objętego planem nie występują siedliska przyrodnicze (w rozumieniu Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzięki fauny i flory). Analizując zgromadzone dane można też stwierdzić z dużym prawdopodobieństwem, że na obszarze objętym projektem mpzp występują – przynajmniej czasowo – gatunki chronione, wymienione w standardowych formularzach danych wspomnianych obszarów Natura 2000. Mogą one przebywać także w okolicy terenu objętego projektem mpzp. Dlatego celem ochrony narażonych gatunków, w tym szczególnie płochliwych ptaków, konieczne będą działania łagodzące potencjalne oddziaływanie emisji hałasu generowanych podczas budowy m.in. domów.

Pozostałe ustalenia projektu mpzp nie wpłyną negatywnie na różnorodność biotyczną wspomnianych obszarów, a wręcz mogą przyczynić się do poprawy stanów niektórych z nich (np. poprzez ograniczenie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gleb zapisy projektu mpzp propagują poprawę stanu środowiska przyrodniczego i wód podziemnych).

Szczególnym celem ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego (DPK) jest zachowanie i popularyzacja jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Analizując zakazy w Rozporządzeniu Wojewody Zachodniopomorskiego dotyczącego DPK stwierdza się, że większość zakazów jest respektowana. Warto podkreślić, że obszar opracowania zlokalizowany jest w otulinie DPK. Analogicznie wygląda sytuacja z Obszarem Chronionego Krajobrazu Pojezierze Drawskie, na terenie którego obowiązuje zakaz powstania nowych budynków w odległości do 100 m od brzegów jezior. Biorąc pod uwagę obowiązujące Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek, będzie możliwe odstępstwo od powyższego zakazu. W projekcie planu uwzględniono najważniejsze zakazy ustanowione dla form ochrony przyrody (PK i OChK):

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;

Biorąc pod uwagę powyższe zakazy, które są *de facto* pochodną zakazów zawartych w Rozporządzeniu nr 15/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego z 2005 r., nr 64 poz. 1378) oraz w Rozporządzeniu Nr 4/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego z 2005 r., nr 25 poz. 497) uznaje się, że ich przestrzeganie zapewni ochronę najcenniejszych elementów przyrody i krajobrazu omawianego terenu. Realizacja projektu planu nie powinna zatem spowodować trwałych zmian stosunków wodnych (których zachowanie jest kluczowe dla siedlisk przyrodniczych oraz miejsc bytowania wielu gatunków zwierząt) na omawianym

obszarze. Analizując rzeczywisty stan zagospodarowania oraz przeznaczenie terenów stwierdza się, że będzie to możliwe.

8.4. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność

Na obszarze gminy Czaplinek i na obszarze objętym projektem planu znajduje się Obszar specjalnej ochrony PLB320019 Ostoja Drawska. Na terenie objętym opracowaniem brak jest siedlisk oraz stanowisk zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną.

PLB320019 Ostoja Drawska

Przedmioty ochrony obszaru (w pobliżu opracowania planu miejscowego: j. Czaplinek, j. Drawskie i j. Młyńskie):

- siedliska przyrodnicze: 3150-1 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne;
- gatunki zwierząt: Zaskroniec zwyczajny, Ropucha szara, Żaba moczarowa, Żaba wodna, Żaba jeziorkowa, Perkoz dwuczuby, Łabędź niemy, Łyska, Krzyżówka, Gągoł.

Istotne zagrożenia realne oraz potencjalne dla obszaru (tj. dla utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych w tym dla przedmiotu ochrony):

- elektrownie wodne – brak migracji i bytowania ichtiofauny reofilnej; Silna presja turystycznorekreacyjna; Presja inwestycyjna dotycząca zabudowy brzegów jezior; Potencjalne zagrożenie stanowi przewidywana intensyfikacja gospodarki rolnej; zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie; akwakultura; zanieczyszczenie wód powierzchniowych; tereny zurbanizowane; ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka; wypalanie; spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; odstrzał; drapieżnictwo; gospodarka leśna i plantacyjna; linie elektryczne i telefoniczne; produkcja energii słonecznej i energii wiatrowej; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; sieci komunalne i usługowe.

Analiza potencjalnego wpływu realizacji projektu planu na cele i przedmioty ochrony, dla których powołano obszary Natura 2000

Przedstawiono poniżej analizę oddziaływania wszystkich istotnych działań, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na właściwy stan ochrony siedlisk w ramach obszarów Natura 2000, a których realizację przewiduje i/lub umożliwia – także w granicach obszarów Natura 2000 – projekt planu. Do tych przedsięwzięć inwestycyjnych należy zaliczyć przede wszystkim: rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej, zabudowę w tym głównie mieszkaniową i usługową). Poniżej przedstawiono wpływ ustaleń projektu planu na poszczególne siedliska przyrodnicze oraz gatunki zwierząt stanowiących przedmioty i cele ochrony omawianych obszarów Natura 2000. Dla zagrożonych siedlisk i gatunków podano także przykładowe formy ochrony tych siedlisk oraz gatunków poprzez unikanie, minimalizowanie, łagodzenie bądź kompensację przyrodniczą ewentualnych negatywnych efektów powstałych w wyniku możliwych form antropopresji podyktowanej realizacją projektu planu.

Bardzo istotny jest zapis w projekcie planu: „zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej”. Zapis ten powoduje, że wszelkie istotne przedsięwzięcia będą mogły być zrealizowane dopiero po szczegółowej ocenie oddziaływania i wykazaniu braku istotnych, negatywnych oddziaływań tych przedsięwzięć na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Zapis ten jest wystarczający by chronić obszary Natura 2000 na poziomie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Jeżeli chodzi o gatunki ptaków mogących potencjalnie występować na obszarze objętym projektem planu, lub w niedalekiej okolicy, stwierdza się, że istnieje kilka potencjalnych zagrożeń dla tych zwierząt. Ogółem, najważniejsze z nich to:

- płośzenie w wyniku nadmiernych emisji hałasu związanego z mieszkalnictwem oraz turystyką i „głośnymi” formami rekreacji;
- potencjalny niekorzystny wpływ wzrastającej antropopresji (mieszkalnictwo, turystyka) na poszczególne elementy środowiska – potencjalny wzrost zanieczyszczeń środowiska (wód, zaśmiecenie), zmieniające warunki siedliskowe ptaków na mniej korzystne.

Generalnie jednak, analizując obecny stan zagospodarowania omawianego terenu, stwierdza się, że najprawdopodobniej realizacja zapisów projektu planu nie przyczyni się do pogorszenia warunków życia i stanu populacji gatunków ptaków. Nie stwierdzono bowiem na obszarze objętym projektem mpzp miejsc gniazdowania gatunków. Raczej należy spodziewać się ograniczenia niekorzystnej dziś presji w wyniku wprowadzenia i realizacji proponowanych zapisów uniemożliwiających przekraczanie chłonności środowiska na tym obszarze. Tutaj również należy podkreślić, że w przypadku zaistnienia wysokiego znaczącego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnego oddziaływania na jakiegokolwiek chroniony gatunek ptaka należało będzie zaniechać wykonania inwestycji np. budowy nowego budynku mieszkalnego, bądź też dostosować bezwzględnie etap budowy do kalendarza rozrodczego danego gatunku, tak by nie przeszkadzać ptactwu w lęgach. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego (w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym) i wobec braku rozwiązań alternatywnych realizacja tych przedsięwzięć może być warunkowo wykonana, ale jednocześnie z zapewnieniem realizacji starannej kompensacji przyrodniczej. Szczegóły kompensacji powinny zostać ustalone na etapie osobnej procedury OOS i umieszczone w decyzjach środowiskowych czy też w decyzjach o pozwoleniu na budowę dla poszczególnych inwestycji.

Ponadto, celem lepszej ochrony i zachowania populacji zwierząt i siedlisk przyrodniczych chronionych na obszarach Natura 2000, poza powyższymi zapisami, należy respektować zapisy w Zarządzeniach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie dotyczących bezpośrednio tych obszarów. Jest to:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019.

Analizując plany zadań ochronnych w ww. Zarządzeniach stwierdza się następujące korzyści dla ochrony Obszarów Natura 2000 w wyniku przyjęcia projektu planu: zapobieganie nielegalnie składowanym odpadom komunalnym i przemysłowym; unikanie zabudowy rozproszonej;

Wiele z pozostałych działań ochronnych wymienionych w ww. Zarządzeniach Dyrektora RDOŚ w Szczecinie nie jest ściśle zależnych od ustaleń projektu planu i nie leży w gestii władz gminy Czaplinek. Należą do nich np. budowanie sztucznych gniazd dla wybranych gatunków ptaków (np. puchacza), wykaszanie łąk czy też redukcja liczebności inwazyjnych gatunków drapieżnych. Należy także pamiętać, że pewne formy antropopresji są tutaj obecne od wielu lat i niektóre ustalenia co do zagospodarowania tego terenu (tj. wprowadzenie zmian polegających na większym ograniczeniu antropopresji) mogą przynieść niekorzystne skutki społeczno-gospodarcze dla lokalnej społeczności. Natomiast analizując obecny stan zainwestowania terenu objętego projektem stwierdza się, że wśród terenów przeznaczonych do zainwestowania nie ma znaczących konfliktów pomiędzy nowym przeznaczeniem terenów a ochroną przyrody. Środowisko przyrodnicze gminy jest bogate i stanowi także czynnik pobudzający lokalną gospodarkę (poprzez zrównoważoną turystykę i rekreację), stąd planowanie przestrzenne w gminie traktuje ochronę środowiska na równi z rozwojem *stricte* gospodarczym. Świadczą o tym liczne zapisy w projekcie planu, których

realizacja przyczyni się do zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt na obszarze Sieci Natura 2000.

Analizując wskazania do zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawione w powyższych Zarządzeniach Dyrektora RDOŚ w Szczecinie stwierdza się, że część z tych zapisów będzie realizowana, a część prawdopodobnie nie, przynajmniej w całości. Z korzystnych zjawisk w projekcie planu można wymienić:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Z kolei niekorzystnym zjawiskiem będzie możliwość lokowania zabudowań w odległości do 100 m od linii brzegowej jeziora. Jednak tereny te obecnie są już zagospodarowane.

Ponadto, do podstawowych działań łagodzących i ograniczających potencjalne niekorzystne efekty realizacji zapisów projektu planu, a mogących zostać wykorzystanych przy tworzeniu decyzji środowiskowych czy też w decyzjach o pozwoleniu na budowę dla potencjalnych inwestycji, należy uznać poniższe postulaty:

- należy odsunąć ewentualną planowaną zabudowę w zlewni jeziora w tych miejscach, w których pierwszy poziom wód gruntowych jest położony wyżej niż 2 m p. p. t. (z uwzględnieniem maksymalnych rocznych wahań);
- tam gdzie jest to możliwe oraz uzasadnione ekonomicznie powinno się stworzyć możliwie dopracowaną i rygorystyczną pod kątem parametrów technicznych i technologicznych (nowoczesne rozwiązania o niskim stopniu awaryjności) sieć kanalizacji zbiorczej na terenach oddalonych do 500 m od linii brzegowej jezior, szczególnie tam, gdzie spadki terenu w kierunku mis jeziornych wynoszą więcej niż 10 ‰;

Tylko bowiem fachowo zaprojektowany i wykonany nowoczesny system kanalizacji może zapewnić względne bezpieczeństwo przed przedostaniem się zanieczyszczeń do cennych zbiorowisk roślinnych. Wspomniane odsunięcie zabudowy od terenów, gdzie zwierciadło wód gruntowych występuje stosunkowo płytko zapewnić powinno z kolei nienaruszenie warstw wodonośnych, a to zagwarantuje – przynajmniej w teorii – nienaruszalność zasobów ilościowych wód w tym rejonie. Aby jednak być pewnym co do zabezpieczenia ilości wód, należało będzie przeprowadzić osobną ocenę OOŚ dla wszystkich tych nowych zabudowań, które będą mimo wszystko planowane do realizacji w sąsiedztwie (do 500 metrów) zagrożonych obszarów w zlewni poszczególnych jezior omawianego obszaru. Ponadto w przypadku zastosowania się do powyższych postulatów ochronnych konieczny będzie monitoring porealizacyjny systemu kanalizacji. W przypadku stwierdzenia, że pomimo zastosowanych środków łagodzących i ograniczających, następowało będzie zanieczyszczenie/degradacja siedlisk przyrodniczych obszarów Natura 2000, wówczas będą musiały zostać wdrożone środki zaradcze, naprawcze, zabezpieczające oraz – w razie potrzeby – kompensujące. Jeżeli okaże się, że prawdopodobieństwo powstania strat przyrodniczych będzie nieuniknione, należało będzie zakazać realizacji poszczególnych inwestycji, np. realizacji niektórych urządzeń do uprawiania turystyki.

8.5. Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat lokalny

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności. W przypadku realizacji projektu planu klimat (w tym mikroklimat) nie będą zagrożone. Spowodowane będzie to przede wszystkim stosunkowo niewielką skalą zmian, mając na uwadze cały obszar opracowania. Zmiany klimatu wywołane działaniami planowanymi w projekcie planu będą niewielkie a ich znaczenie marginalne. Przeciwdziałanie zmianom klimatu (w tym mikroklimatu) polegać ma, zgodnie z projektem mpzp, na:

- skutecznym systemie planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów,
- projektowaniu sieci przesyłowych, w tym m.in. podziemnych oraz naziemnych z uwzględnieniem ekstremalnych sytuacji pogodowych,
- ochronie różnorodności biologicznej.

Są to zapisy zgodne ze Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Topoklimat oraz stan higieny atmosfery są wypadkową szeregu czynników zarówno o charakterze naturalnym, jak i antropogenicznymi działaniami dokonywanymi w przeszłości i obecnie. W znacznej większości działań i kierunków rozwoju projekt mpzp przewiduje kontynuację dotychczas przyjętych rozwiązań. Ocenia się jednak, że kilka zapisów może przyczynić się do pewnych zmian składu powietrza atmosferycznego, zarówno w skali gminy, jak i szerszej. Do najważniejszych działań proponowanych w projekcie mpzp mogących mieć potencjalny wpływ na topoklimat i stan higieny atmosfery należą:

- budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.

Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej:

korzystnie wpłynie na badany komponent środowiska. Spowoduje to bowiem ograniczenie potencjalnego bezpośredniego i pośredniego przedostawania się do atmosfery zanieczyszczeń takich jak np. amoniak. Zanieczyszczenia te mogłyby przedostawać się do atmosfery w wyniku zanieczyszczenia wód powierzchniowych i stąd drogą parowania, bądź też bezpośrednio z nieszczelnych szamb.

Reasumując, realizacja zapisów projektu mpzp nie przyczyni się do pogorszenia stanu higieny atmosfery, zwieszenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powyżej poziomów dopuszczalnych oraz niekorzystnych zmian topoklimatu gminy Czaplinek. Zgodnie z zapisami projektu planu nie przewiduje się lokowania instalacji, których funkcjonowanie powodowałoby wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, na które wymagane byłoby uzyskanie pozwolenia. Ponadto wiele rozwiązań zaproponowanych w projekcie mpzp może wręcz poprawić jakość powietrza atmosferycznego i topoklimat omawianego terenu.

8.6. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Do najważniejszych działań proponowanych w projekcie mpzp mogących mieć potencjalny wpływ na klimat akustyczny gminy Czaplinek należą:

- przebudowa/budowa obiektów liniowych – dróg i ich eksploatacja.

Przebudowa/budowa obiektów liniowych – dróg i ich eksploatacja:

Część terenów objętych opracowaniem znajduje się w granicy z drogą wojewódzką nr 163, która ze względu na swoją klasę, może stanowić pewnie uciążliwość dla sąsiadujących terenów. Jednak w planie zawarto zapisy dotyczące dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu. Jednocześnie podczas eksploatacji tej drogi, w wyniku zastosowanych środków łagodzących (np. nasadzenia drzew) lub ograniczeń administracyjnych można będzie ograniczyć skutki emisji hałasu z pojazdów silnikowych. Sama rozbudowa systemu komunikacji drogowej, choć spowoduje wzrost ruchu pojazdów silnikowych, to nie powinno spowodować to znaczącego wzrostu emisji hałasu na tym obszarze. Będzie to spowodowane szeregiem rozwiązań technologicznych i technicznych, począwszy od odpowiedniej niwelety drogi względem terenu, poprzez specjalne materiały, z których wykonane będą powierzchnie, zastosowaniu ograniczeń organizacyjnych (np. poprzez ograniczenia administracyjne prędkości czy lokowaniu na terenach zabudowanych np. tzw. wysp zwalniających), a kończąc na ekranach akustycznych i zieleni izolacyjnej.

Na poziomie projektu mpzp ochronie akustycznej będą służyły także zapisy ograniczające powierzchnię zabudowy. Ponadto określony został minimalny obszar, który ma być przeznaczony na teren biologicznie czynny. Ograniczy to z jednej strony obszar przeznaczony pod inwestycje, a z drugiej zwiększy powierzchnię do bytowania dla organizmów żywych. Szczegółowe działania na rzecz ochrony klimatu akustycznego będą musiały być zawarte w decyzjach administracyjnych dla inwestycji stanowiących potencjalne źródła ponadnormatywnego hałasu.

W celu prawidłowego kształtowania klimatu akustycznego w odniesieniu do terenów wymagających komfortu akustycznego w środowisku, w razie konieczności wskazuje się podjęcie działań poprawiających klimat akustyczny gminy. Mogą to być m.in. czynności mające na celu: zachowania bezpiecznej odległości terenów, dla których musi być zachowany odpowiedni komfort akustyczny od źródeł hałasu; planowania przegród przeciwhałasowych w miejscach, w których zachowanie bezpiecznej odległości od źródeł hałasu nie jest możliwe; przekształcania terenów zabudowy rozmieszczonej wzdłuż dokuczliwych źródeł hałasu w tereny zabudowy usługowej – nieposiadających wymagań akustycznych; ograniczania ruchu i parkowania pojazdów na terenach wymagających utrzymania odpowiedniego komfortu akustycznego, poprzez odpowiednie zakazy ruchu i organizowanie wydzielonych parkingów czy w końcu poprzez stosowanie administracyjnych ograniczeń prędkości obniżających poziom hałasu generowany przez ruch uliczny. Nowe obiekty budowlane powinny być lokalizowane na obszarach gwarantujących zachowanie komfortu akustycznego (dla terenów podlegających ochronie akustycznej), poza zasięgiem negatywnych oddziaływań (tzn. nadmiernych emisji hałasu, wibracji). W przypadku gdy na terenach podlegających ochronie akustycznej możliwe są przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, należy bezwzględnie zastosować skuteczne środki techniczne i inne, zmniejszające te emisje hałasu do poziomu dopuszczalnego, określonego w przepisach szczególnych. Konsekwentnie realizowane ww. działania powinny w optymalnym stopniu zabezpieczać tereny wymagające komfortu akustycznego w środowisku przed ponadnormatywnym hałasem i pogorszeniem warunków akustycznych.

8.7. Oddziaływanie na ludzi

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „zdrowie to nie tylko całkowity brak choroby, czy kalectwa, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu (dobrego samopoczucia)”. Stan zdrowia ocenia się za pomocą mierników pozytywnych (dobrego rozwoju i sprawnego działania organizmu) i negatywnych (występowania chorób). O zdrowiu lub chorobie decydują bezpośrednio lub pośrednio sami ludzie wybierając i kształtując warunki, w których żyją, a także poprzez swoje postępowanie, zależne od ich poziomu kultury, zasobu wiedzy oraz zasobności ekonomicznej.

Zasięg zagrożenia zdrowia jest bardzo różnorodny i obejmuje: zagrożenia globalne, zagrożenia regionalne oraz zagrożenia lokalne. Z punktu widzenia oceny projektu mpzp szczególnie istotne są dwa ostatnie z zasięgów zagrożeń. W ramach zasięgu zagrożeń regionalnych należy wymienić tzw. kwaśne opady atmosferyczne. Do zagrożeń o znaczeniu lokalnych istotne są: emisja fal elektromagnetycznych bardzo niskich częstotliwości lub mikrofal, emisja do atmosfery lub zrzut do wód powierzchniowych metali ciężkich, nadmierne stężenie pyłów respirabilnych ($\varnothing$ cząstek < 7 μ m) i ozonu troposferycznego w niskich warstwach atmosfery, związków chlorowcoorganicznych, nadmierny hałas i zanieczyszczenia powietrza w pomieszczeniach zamkniętych.

Jak pokazują badania wpływ poszczególnych czynników na zdrowie ludzkie jest następujący: styl życia 50%, czynniki środowiskowe 20%, czynniki biologiczne 20%, medycyna naprawcza 10%. W związku z powyższym niniejsza ocena skupia się na czynnikach środowiskowych, szczególnie zaś na tych, których wartości emisji mogą potencjalnie ulec modyfikacji w wyniku realizacji ustaleń zapisów projektu mpzp.

Zdecydowana większość obszarów objętych projektem mpzp jest przewidziana do kontynuacji dotychczasowego sposobu użytkowania. W związku z tym nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na ludzi. Do potencjalnych zdrowotnych skutków fizycznych zmian w środowisku wynikających z realizacji projektu mpzp zaliczyć można przede wszystkim hałas i wibracje. Hałas o natężeniu poniżej 35 dB jest nieszkodliwy, ale może denerwować, od 35 do 70 dB jest dokuczliwy i pociąga za sobą zmęczenie, spadek wydajności w pracy i przeszkadza w wypoczynku. Ciągły hałas w zakresie 70-85 dB jest uznawany za dopuszczalny, ale może powodować uszkodzenia słuchu. Energia wibracji jest przekazywana przede wszystkim przez układ kostny, ponieważ w tkankach miękkich dochodzi do jej wytłumienia. Długotrwałe utrzymywanie się wibracji mogą doprowadzić do uszkodzenia szkieletu, zwłaszcza stawów i dysków. Innymi potencjalnymi negatywnymi skutkami działania wibracji na ludzki organizm są m.in. bóle i zawroty głowy, rozdrażnienie, zaburzenia pamięci, drętwienie i mrowienie kończyn lub bezsenność.

Generalnie należy uznać, że wszelkie działania wdrażane na terenie gminy Czaplinek, zgodnie z projektem mpzp muszą uwzględniać zapisy odpowiednich przepisów prawa uwzględniających ustalone normy, szczególnie zaś być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Nie mniej jednak warto wskazać w tym momencie szczególnie istotne, źródła emisji hałasu oraz wibracji, mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzkie. Zgodnie z zapisami i rysunkiem projektu planu do takich źródeł należy zaliczyć obszary położone wzdłuż szlaków komunikacyjnych.

Ogólne zapisy dotyczące potencjalnych negatywnych oddziaływań poszczególnych źródeł emisji hałasu i wibracji, a także przykładowe działania przeciwdziałające temu zjawisku zostały przedstawione powyżej. Dotyczy to głównie eliminacji negatywnych skutków hałasu komunikacyjnego.

Grupą czynników mogącą być efektem realizacji postanowień projektu mpzp, a mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi jest grupa zanieczyszczeń chemicznych. Są one obecnie najgroźniejszym czynnikiem wpływającym negatywnie na zdrowie ludzkie. Wiele ze związków chemicznych jest wprowadzanych do środowiska rozmyślnie, choć nierozważnie, w celach gospodarczych. Większość jednak stanowią odpady, zanieczyszczenia pokonsumpcyjne. Znaczne ilości zanieczyszczeń powstają także na skutek katastrof i awarii. Stosunkowo łatwo określić jest wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka przy ostrych dolegliwościach, spowodowanych oddziaływaniem substancji toksycznej przyjętej w krótkim czasie i w dużej dawce. Znacznie trudniej określić zatrucia chroniczne oraz określić ich przyczynę. Są one bowiem wynikiem długotrwałego wpływu niewielkich ilości substancji toksycznych na organizm ludzki, a ich objawy kliniczne często są niespecyficzne. W przypadku realizacji zapisów projektu mpzp istotniejszą rolę stanowić będą zanieczyszczenia wywołujące drugi typ reakcji organizmów ludzkich, czyli te wywołane zanieczyszczeniami chronicznymi. Do źródeł emisji zanieczyszczeń mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzkie na omawianym obszarze należą przede wszystkim:

- ciągi komunikacyjne
- lokalne kotłownie.

Należy podkreślić, że drogi wnikania zanieczyszczeń do organizmu ludzkiego są różne. Wzajemne powiązanie poszczególnych elementów środowiska abiotycznego i biotycznego powoduje, że zanieczyszczenie któregośkolwiek z nich wywiera wpływ na zdrowie ludzkie.

Najwięcej niebezpiecznych związków i pierwiastków chemicznych przenika do organizmu człowieka drogą pokarmową. Zmiany chemizmu wody, gleb i powietrza prowadzą do nadmiernej koncentracji substancji toksycznych w diecie. Szczególnie niebezpieczne są te substancje, które kumulują się w organizmie. Należy zwrócić zatem uwagę na zabezpieczenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie zaś na ochronę ujęć wód pitnych. Ponadto należy unikać kumulacji zanieczyszczeń na terenach rolnej produkcji spożywczej. Analizując zapisy projektu mpzp nie przewiduje się trwałego pogorszenia jakości powietrza

i wód w stosunku do stanu obecnego, mogącego wpłynąć negatywnie na składniki pokarmowe jak woda i produkty spożywcze wytwórstwa rolniczego. Zanieczyszczenia, bowiem z tras komunikacyjnych z jednej strony są dziś mniej szkodliwe dla zdrowia ludzkiego i komponentów środowiska przyrodniczego niż do niedawna (praktyczny brak ołowiu i innych metali ciężkich w paliwach), a z drugiej zaś ulegają szybkiej dyspersji na skutek przewietrzenia otwartych obszarów rolnych. Generalnie ocenia się, że poszczególne zapisy projektu mpzp, w tym także odwołania do przepisów odrębnych, zapewniają jednocześnie poprawny stan ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Zanieczyszczenia chemiczne mogą dostać się także do organizmu poprzez układ oddechowy. Ten rodzaj przenikania substancji niepożądanych do ustroju ludzkiego jest zdecydowanie mniej niebezpieczny dla zdrowia i życia człowieka, ale z drugiej strony najpowszechniejszy. Należy założyć, iż ruch drogowy i związana z nim emisja spalin zwiększy się wraz z powstaniem nowej zabudowy na analizowanym obszarze. Największym zasięgiem i największą szkodliwością cechują się tlenki azotu. Zapisy projektu mpzp skłaniają się ku niskoemisyjnym źródłom energii. Zniweluje to emisję szkodliwych dla zdrowia substancji do minimum. Z kolei we fazie realizacji nowej zabudowy ilość emitowanych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego będzie stosunkowo niewielka, ograniczona do czasu budowy. Powstałe w trakcie prowadzenia prac budowlanych zanieczyszczenia atmosfery nie będą miały większego wpływu na otaczający teren w odległościach większych niż kilkadziesiąt metrów od granic terenu budowy. Ponadto nastąpi emisja składników spalin związana z pracą maszyn budowlanych i środków transportu dostarczających materiały budowlane oraz emisja pyłów z manipulacji materiałami budowlanymi. Zanieczyszczenia te będą jednak niewielkie, odwracalne i czasowe, niekumulujące się w środowisku i nieuniknione w przypadku realizacji obiektów budowlanych. Ich wpływ na zdrowie mieszkańców gminy Czaplinek będzie zatem stosunkowo niewielki. Ponadto na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę, w obszarach niezainwestowanych, nastąpi ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Spowodować to może ograniczenie możliwości poprawy stanu sanitarnego atmosfery. Ponadto realizację zapisów projektu mpzp dotyczących kształtowania istniejącej zieleni oraz poprawy stanu środowiska, spowodują zadania określone w analizowanym dokumencie. Wpłyną one korzystnie na zdrowie mieszkańców.

8.7. Oddziaływanie na krajobraz

Oceniając oddziaływanie projektu mpzp na krajobraz należy zaznaczyć, że krajobraz ma wiele znaczeń i płaszczyzn ujęcia.

„*Krajobraz materialny*” (*matterscape*) jest rzeczywistością fizyczną, opisaną jako system podległy prawom natury. W tym ujęciu można wyróżnić: (1) *strukturę krajobrazu*, czyli przestrzenne relacje między jednostkami krajobrazowymi; (2) *funkcjonowanie krajobrazu*, czyli interakcje między przestrzennymi jednostkami krajobrazowymi; (3) *zmiennność*, czyli przekształcenia struktury i funkcji układu jednostek ekologicznych w czasie.

„*Krajobraz jako pojęcie społeczno-prawne*” (*powerscape*) jest stworzony przez społeczność jako system norm i celów. Normy te są sformalizowane (akty prawne) oraz niesformalizowane (wywodzące się z tradycji, zwyczajów). Krajobraz w tym ujęciu to system norm, które regulują zasady postępowania danej społeczności w odniesieniu do otaczającego krajobrazu. Nie mają one charakteru uniwersalnego – są indywidualne dla różnych społeczności.

„*Krajobraz mentalny*” (*mindscape*) istnieje w „wewnętrznym świecie” każdej jednostki. Rzeczywistość wewnętrzna jest wytworem świadomości. Krajobraz mentalny jest krajobrazem doświadczanym przez ludzi; jest systemem indywidualnych wartości, sądów, odczuć, znaczeń nadawanych przestrzeni i jej komponentom. Krajobraz ma również wymiar percepcyjny, estetyczny, artystyczny i egzystencjalny. Taki krajobraz można badać jedynie przy uwzględnieniu osoby obserwatora. Sam krajobraz

zaś odbieramy przez nasze zmysły, dlatego poza rolą obserwatora istotne w ocenie krajobrazu będzie także miejsce, w którym obserwator się znajduje i z którego krajobraz jest kontemplowany. W takim rozumowaniu sama ocena krajobrazu powinna zatem skupić się na percepcyjnym podejściu do przestrzeni i na jej walorach estetycznych.

Wartość ogólna krajobrazu jest zagadnieniem bardzo złożonym, bowiem krajobraz nie ma charakteru statycznego, podlega permanentnie zmianom. Relacje pomiędzy elementami przyrodniczymi i kulturowymi zmieniają się w czasie i przestrzeni, tworząc *tożsamość miejsca*. Dopiero znając tożsamość miejsca można podjąć próbę oceny oddziaływania nań planowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Pod tym kątem zapisy projektu mpzp są korzystne, gdyż tereny strefy zurbanizowanej są kontynuacją dotychczasowego, skupionego zabudowania przestrzennego, bez tworzenia nowych, chaotycznie zlokalizowanych terenów zabudowy.

Poza powyższymi rozważaniami, konieczna jest ocena oddziaływania na krajobraz zapisów projektu mpzp w stosunku do obszarów, dla których powołano formy ochrony przyrody. Istotnymi obszarami na terenie gminy Czaplinek, powołanymi dla zachowania krajobrazu, są: Drawski Park Krajobrazowy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Drawskie. Oceniając projekt mpzp względem: Rozporządzenia nr 15/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego 2005, nr 64 poz. 1378) oraz rozporządzenia Nr 4/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego 2005, nr 25 poz. 497), należy stwierdzić, iż nie wszędzie przestrzegany może się okazać, zgodnie z projektem mpzp, zakaz „budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej i rybackiej”. Przewiduje się bowiem w niektórych miejscach lokowanie nowych budynków – zabudowy mieszkaniowej. Jednak na terenach tych obecnie zlokalizowana jest już zabudowa.

Reasumując, analizując poszczególne zapisy w projekcie mpzp dostrzega się wiele zalet ocenianego dokumentu: powstrzymanie zabudowy rozproszonej, działania pro-środowiskowe (ochrona prawna zasobów przyrodniczych), brak scaleń gruntów.

8.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Brak jest udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego grubego i drobnego w granicach obszaru objętego projektem mpzp oraz w najbliższym otoczeniu, zatem realizacja ustaleń projektu mpzp nie będzie na nie w żaden sposób oddziaływać

8.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Same zapisy projektu mpzp nie zawierają planów, w wyniku których realizacji mogłyby zostać zniszczone wspomniane budynki zabytkowe oraz dobra materialne. Ochrona tych elementów opiera się na przepisach odrębnych. Należy uznać, że będą one prowadzić do zapewnienia pełnej ochrony obszarów dziedzictwa kulturowego na omawianym terenie. Jeżeli chodzi o dobra materialne nie przewiduje się oddziaływań wynikających z realizacji projektu mpzp a mogących je zniszczyć albo ograniczyć dostęp do nich. Nie ma bowiem przesłanek, aby którekolwiek z powstałych oddziaływań (emisje hałasu, potencjalne zanieczyszczenia) mogły przyczynić się do dewastacji danego dobra materialnego (domu, samochodu, innych przedmiotów powszechnie uznawanych za dobra materialne).

8.11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W granicach projektu mpzp, a także całej gminy Czaplinek nie planuje się przedsięwziąć o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko z terytorium Polski na kraje sąsiednie. Z uwagi na znaczne odległości pomiędzy granicami gminy a granicami Polski (ok. 120 km w linii prostej dla granicy lądowej i ok 80 km w linii prostej dla granicy morskiej) realizacja zapisów projektu mpzp nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

8.12. Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe i trwałe

Dla planowanych inwestycji przewidzianych do realizacji na omawianym obszarze bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Oddziaływania te można podzielić na te, które związane są z etapem budowy oraz etapem eksploatacji.

Poprzez oddziaływania bezpośrednie rozumie się wszelkie ingerencje powodujące zmianę danego elementu środowiska bez oddziaływań trzecich. Pośrednie oddziaływania z kolei wymagają innych czynników, z którymi w połączeniu, lub pod których wpływem zmieniają znacząco na jakiś element środowiska. Oddziaływania wtórne zaś to ogół czynników, które mogą aktywować oddziaływanie, które ujawni się/wpłyne na badany element środowiska w przyszłości.

Na etapie budowy nowych obiektów może wystąpić szereg potencjalnych oddziaływań wpływających na: wzrost emisji hałasu i wibracji, przekształcenie krajobrazu, zakłócenia bytowania zwierząt, wytwarzanie odpadów, obniżanie zwierciadła wód gruntowych, zmianę warunków gruntowych. Te z kolei mają wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego: jakość powietrza atmosferycznego, gleb, wód podziemnych i powierzchniowych, ukształtowanie terenu, klimat lokalny, faunę i florę a także ludzi. Najistotniejszymi z oddziaływań są oddziaływania bezpośrednie i stałe, gdyż precyzyjnie i permanentnie przyczyniają się do zmiany poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Na etapie budowy praktycznie nie występują oddziaływania o takim charakterze. Po zakończeniu bowiem realizacji etapu budowy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Mogą natomiast na tym etapie wystąpić trwałe skutki pewnych oddziaływań. Do potencjalnych trwałych skutków oddziaływań wynikających z etapu budowy można zaliczyć: zmianę warunków gruntowych czy obniżenie zwierciadła wód gruntowych. Najwięcej natomiast potencjalnych oddziaływań na etapie budowy będą stanowiły te o charakterze bezpośrednim i chwilowym. Wywołane będzie to ingerencją w środowisko abiotyczne i biotyczne oraz ograniczeniem w czasie tej ingerencji. Poza potencjalnymi znaczącymi negatywnymi oddziaływaniami omówionymi w poprzednim rozdziale większość działań na etapie budowy nie będzie miała znaczącego przełożenia na jakość środowiska przyrodniczego i nie będą trwałe w czasie. Ogólne przedstawienie potencjalnych oddziaływań na etapie budowy wynikających z realizacji ustaleń projektu mpzp zaprezentowano w poniższej tabeli.

KOMPONENTY		Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody podziemne i powierzchniowe	Klimat lokalny	Fauna	Flora	Krajobraz	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
ETAP BUDOWY NOWYCH	Wzrost emisji hałasu i wibracji	-	-	-	-	b, c	-	-	-	b, c	b, c
	Przekształcenie krajobrazu	-	-	-	-	-	-	b, k, ś, d	b, et	b, k, ś, d	-
	Zakłócenia	-	-	-	-	b, c,	w,	-	b, k,	-	b, c, k

	bytownia zwierząt					k	k		ś, d		
	Wytwarzanie odpadów	b, c, d	b, ts	-	-	-	-	b, c, d	-	-	b, c,
	Obniżenie zwierciadła wód gruntowych	-	-	b, c	-	w, ś	b, c, ś	w, ś	-	-	w, ś
	Prace ziemne	b, c	b, k, ś, d, ts	w, c, ś	-	b, w, c, k, ts	b, c	b, k, ś, d	b, ts	-	b, w, c, k, ts
	Zmiana warunków gruntowych	-	b, ts	p, ts	-	-	p	-	-	-	b, ts

Potencjalne skutki realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego na etapie budowy nowych obiektów i powstałych w wyniku jego realizacji. Objasnienia: b – oddziaływanie bezpośrednie, p – oddziaływanie pośrednie, w – oddziaływanie wtórne, c – oddziaływanie chwilowe, k – oddziaływanie krótkoterminowe, ś – oddziaływanie średnioterminowe, d – oddziaływanie długoterminowe, ts – trwały skutek

Podobnie jak to miało miejsce przy etapie budowy również podczas etapu eksploatacji form wytworzonych może dojść do potencjalnych negatywnych oddziaływań na komponenty środowiska. Najważniejsze oddziaływania znaczące i potencjalne ich skutki omówiono w poprzednich podrozdziałach. Główną cechą tego etapu jest obecność oddziaływań o charakterze stałym i długoterminowym. Wiążą się one z wykorzystywaniem powierzchni terenu (np. ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej) jak i również z funkcjonowaniem na nich konkretnych działań (np. zapewnienie transportu i komunikacji). Ogólny zarys potencjalnych oddziaływań na tym etapie przedstawia poniższa tabela. Co istotne, wiele z przytoczonych tu oddziaływań będzie odwracalna w przyszłości.

KOMPONENTY		Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody podziemne i powierzchniowe	Klimat lokalny	Fauna	Flora	Krajobraz	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ MPZP											
ETAP EKSPLOATACJI	Wzrost emisji hałasu i wibracji	-	-	-	-	b, c, d	-	-	-	b, c, d	b, c, d
	Przekształcenie krajobrazu	-	-	-	-	-	-	b, st	b, st	b, st	-
	Zakłócenia bytowania zwierząt	-	-	-	-	p, d	p, d	-	-	-	p, d
	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	p, d	b, st	p, d, st	w, st	w, d	b, d	b, st	b, d	b, d	b, d

	Wprowadzenie nowej zieleni i zalesień	b, d	p, d	b, d	b, d	b, d	b, d	b, d	-	b, d	b, d
--	--	------	------	------	------	------	------	------	---	------	------

Potencjalne skutki realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego na etapie eksploatacji. Omówienie w tekście.

Objaśnienia: b – oddziaływanie bezpośrednie, p – oddziaływanie pośrednie, w – oddziaływanie wtórne, c – oddziaływanie chwilowe, k – oddziaływanie krótkoterminowe, ś – oddziaływanie średnioterminowe, d – oddziaływanie długoterminowe, st – oddziaływanie stałe

8.13. Oddziaływanie skumulowane i znaczące

Do oddziaływań skumulowanych wynikających z ustaleń zawartych w projekcie mpzp w zakresie emisji hałasu i wibracji, może dochodzić przede wszystkim w strefach nakładania się uciążliwości pochodzących z terenów tras komunikacyjnych z innymi obecnymi inwestycjami na sąsiednich obszarach. Z uwagi jednak na charakter i stan faktyczny zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek i obszaru objętego projektem mpzp, raczej nie przewiduje się tego typu, znaczących oddziaływań. Nie znaczy to jednak, że tego typu wpływ można wykluczyć w 100%. Oddziaływania takie mogą być w przyszłości związane z istniejącymi, ale przede wszystkim planowanymi obiektami infrastruktury technicznej, a także budową i modernizacją dróg w bliższej lub dalszej odległości od obszaru objętego projektem mpzp. Nie mniej jednak prace jak i funkcjonowanie ww. obiektów będą ograniczone w przestrzeni. W związku z tym potencjalne znaczące oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie będą miały większego znaczenia dla funkcjonowania omawianego obszaru.

9. Rozwiązania alternatywne

Analizie rozwiązań alternatywnych poddano przede wszystkim te aspekty, które w sposób znaczący mogą wpłynąć na dalszy rozwój gminy Czaplinek.

Ewentualne kolizje projektowanego zagospodarowania ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym w większości przypadków będą lokalne i nieistotne dla funkcjonowania i stanu środowiska rozpatrywanego w skali gminy oraz obszarów przyległych. Istnieją jednak projektowane inwestycje, dla których przeprowadzone osobne oceny oddziaływań na środowisko mogą wskazać ich negatywne oddziaływania na przyrodę. Należy wówczas szukać rozwiązań alternatywnych, godzących interes publiczny wynikający z rozwoju gospodarczego gminy z ochroną środowiska przyrodniczego.

10. Rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko

W projekcie mpzp określono zasady dotyczące środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, których zastosowanie powinno zapewnić należyłą ochronę oraz pozwolić na odpowiednie utrzymanie zarówno naturalnych procesów, jak i układów biocenotycznych występujących na tych obszarach. Ponadto w decyzji środowiskowej dla poszczególnych inwestycji można zawrzeć dodatkowe, szczegółowe zapisy chroniące, minimalizujące, łagodzące bądź kompensujące ewentualne negatywne oddziaływania realizacji konkretnych projektów na środowisko przyrodnicze. Do podstawowych ogólnych działań ograniczających zaliczyć można:

- ograniczenie zajęcia terenu;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych (np. nasadzeń roślinności chroniących przed zanieczyszczeniami atmosferycznymi itp.);
- prawidłowe zabezpieczenie sprzętu i placu budowy;

- dostosowanie terminu prac do cyklu wegetacyjnego roślin i terminów rozrodu zwierząt.

Celem ograniczenia negatywnego oddziaływania na komfort życia i zdrowie ludzi zaleca się szczególnie zwrócenie uwagi na:

- stosowanie ekranów akustycznych np. „ścian zieleni” wzdłuż szlaków komunikacyjnych wszędzie tam, gdzie jest to potrzebne;
- dostosowanie lokalizacji inwestycji do powierzchni terenu; postulowanie tam, gdzie to możliwe by potencjalne źródła emisji hałasu w sposób optymalny wykorzystywały naturalną rzeźbę i pokrycie terenu celem obniżenia rozchodzenia się fal dźwiękowych i drgań;
- szerokie stosowanie zieleni nasadzeniowej wszędzie tam, gdzie jest to możliwe i uzasadnione. Tereny zieleni są stosunkowo tanim sposobem na poprawę komfortu akustycznego i obniżenie poziomu zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Zieleń stanowi rodzaj filtra, który przy każdym opadzie atmosferycznym ulega samooczyszczeniu. Hamując prędkość wiatru, zieleń powoduje opadanie cięższych od powietrza cząstek pyłu na liście i ziemię, zmniejszając ich wchłanianie przez układ oddechowy. Zawartość szkodliwych gazów w powietrzu nad dużymi parkami jest 2-3 razy mniejsza niż nad terenami ściśle zabudowanymi. Dlatego tereny zieleni powinny być szeroko propagowane, również ze względów ekonomicznych. Ponadto poprawia ona estetykę krajobrazu, przez co podnosi się komfort życia mieszkańców;
- dobór gatunków roślin powinien uwzględniać, poza techniczno-ekonomicznymi aspektami, ich szczególne właściwości biologiczne. Preferowane powinny być gatunki wytwarzające znaczne ilości substancji antybiotycznych, tzw. fitoncydów. Można zaliczyć do nich m.in. berberys, bez czarny, brzoza, cis, czeremcha, głóg, jałowiec, sosna, świerk i inne. Ponadto skupiny zieleni powodują jonizację powietrza. Powinno się stosować te gatunki, które wpływają korzystnie na zdrowie człowieka. Są to m.in.: brzoza, lipa, sosna, świerk i inne. Unikać należy gatunków jonizujących dodatnio powietrze, co niekorzystnie wpływa na ogólny stan psychiczny ludzi (dęby, klony, robinie, topole);
- zaleca się szerokie stosowanie żywopłotów wzdłuż tras komunikacyjnych. Żywopłoty charakteryzują się wysokim pochłanianiem substancji szkodliwych z powietrza. Oprócz tego skutecznie osłabiają siłę wiatru powodującego erozję gleby. Ponadto zajmują stosunkowo małe powierzchnie;
- przestrzeganie zasad BHP podczas etapu budowy poszczególnych nowych obiektów.

W przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia cennych komponentów przyrody, które z niezależnych od metod badawczych i stanu aktualnej wiedzy wystąpiły by w późniejszym okresie, konieczne byłoby podjęcie działań kompensujących. Na poziomie niniejszej prognozy nie stwierdza się jednak zagrożeń tego typu. Ogólnie do najczęstszych działań tego typu należą:

- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych;
- sztuczne zasilanie osłabionych populacji;
- tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i innych tras migracji zwierząt.

11. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów planu miejscowego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po jego uchwaleniu. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie na etapie występowania inwestora o pozwolenie na budowę, a następnie poprzez coroczną analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przeprowadzany przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne. Należą

do nich m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Czaplinek. Polega on na corocznej analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu (w szczególności dotyczącego: stanu wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, klimatu akustycznego, gleb) oraz na analizie i ocenie innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska województwa zachodniopomorskiego, wydawanym co roku. Ponadto na obszarze opracowania i jego sąsiedztwie są dokonywane pomiary hałasu komunikacyjnego poprzez odpowiednich zarządców dróg, jak i służby inspektoratu ochrony środowiska.

Jednocześnie poza aspektem środowiskowym, ważny jest aspekt społeczny skutków realizacji zapisów planu. Sporządzający plan może zbadać stopień zadowolenia mieszkańców gminy z tych postanowień drogą ankietową bądź poprzez wprowadzenie konsultacji społecznych, przeprowadzanych przy okazji analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym oraz wnioski końcowe

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek dla działek nr 353, 80/2, 71/13, 77/1 i 77/2 obr. 0002 Czaplinek, nr 36 i części działki nr 11/5 obr. 0003 Czaplinek, nr 272/1, 272/5, 272/7, 272/6 i 272/4 obr. 0003 Czaplinek” wraz z załącznikiem graficznym. Celem Prognozy jest: oszacowanie skutków realizacji postanowień projektu mpzp na środowisko przyrodnicze, ocena ich prawidłowości, a także optymalizacji użytkowania zasobów przyrodniczych.

Miejscowy plan jest aktem prawa miejscowego i stanowi podstawę do wydawania decyzji administracyjnych. Obliguje on samorząd do kierowania się jego ustaleniami w polityce przestrzennej, nie tylko w zakresie zagospodarowania, ale także ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Dlatego niniejsza prognoza jest tak istotna.

Pierwsza część prognozy przedstawia położenie obszaru objętego projektem mpzp w świetle podziału administracyjnego Polski, regionalizacji geograficznej, a także dokonano oceny stanu poszczególnych elementów składających się na świat fizyczny tego terenu. Opisano elementy przyrodnicze ożywione (szata roślinna, świat zwierzęcy), nieożywione (klimat, rzeźbę terenu, stosunki wodne i in.) a także elementy. Dokonano wyróżnienia szczególnie ważnych i koniecznych do zachowania elementów przyrodniczych i kulturowych. Podano podstawę prawną, na podstawie której odbywa się ochrona tych elementów. W gminie Czaplinek występują cenne elementy przyrodnicze, w tym także na omawianym terenie i w bezpośrednim sąsiedztwie.

W kolejnej części niniejszej prognozy przeanalizowano i oceniono jakość istniejących elementów przyrodniczych i kulturowych. Stwierdzono, że ogólna jakość środowiska w gminie jest dość dobra. W najlepszym stanie są komfort akustyczny oraz powietrze atmosferyczne. Nieźle też wygląda jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Zanieczyszczenia gleb są na średnim poziomie. Nieco zniekształcona jest szata roślinna obszaru objętego projektem mpzp. Jest to wynikiem zmiany sposobu gospodarowania terenu (tereny zabudowane, uszczelnione).

Następnie przedstawiono w skrócie rozwiązania zaplanowane w projekcie mpzp. W tym miejscu przedstawiono najważniejsze postanowienia co do tego, jak będzie wyglądał rozwój obszaru objętego mpzp, jakie konkretne zadania mają być zrobione by osiągnąć założone cele. Zestawiono też wady i zalety, które ujawniłyby się na obszarze gminy Czaplinek w przypadku nie uchwalenia projektu mpzp. Ocenia się, że więcej byłoby wad.

W kolejnym rozdziale oceniono, jak sposoby zawarte w projekcie mpzp zaplanowane do realizacji celów będą wpływały na środowisko przyrodnicze. Oceny dokonano dla każdego elementu środowiska przyrodniczego z osobna (np. dla powietrza, wód, krajobrazu) oraz dla całości – ważnych elementów przyrodniczych. Oceniono również oddziaływanie na ludzi. W wyniku analizy uznano, że:

- nie przewiduje się pogorszenia jakości atmosfery i topoklimatu;
- dla obszarów wymagających komfortu akustycznego nie przewiduje się przekroczeń norm hałasu;
- nie przewiduje się pogorszenia jakości i ilości wód powierzchniowych i podziemnych;
- nie przewiduje się pogorszenia jakości zasobów glebowych;
- zachowanie komfortu akustycznego w miejscach tego wymagających powinno być osiągnięte w oparciu o przepisy odrębne;
- ochrona powierzchniowych form ochrony przyrody odbywać się będzie zarówno w oparciu o zapisu miejscowego planu jak i w oparciu o przepisy odrębne.

Dokonano oceny realizacji celów ochrony środowiska w projekcie mpzp zawartych w przepisach prawnych oraz strategiach krajowych oraz międzynarodowych. Analiza wykazała, że oceniany projekt realizuje najważniejsze założenia kluczowe dla ochrony środowiska.

Przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska widoczne na obszarze opracowania. Oceniono po krótkce jak realizacja projektu mpzp wpłynie na owe problemy, które mogą się ujawnić, a które zostać naprawione.

Przedstawiono także w ogólny sposób podstawowe działania, których realizacja ma chronić środowisko przyrodnicze i ludzi przed ewentualnymi negatywnymi skutkami ubocznymi powstałymi w wyniku wprowadzenia w życie zapisów projektu mpzp. Są to bardzo istotne zapisy, które powinny być respektowane w wydawaniu decyzji administracyjnych (np. pozwoleń na budowę).

Następnie przedstawiono przykładowy sposób oceny realizacji zapisów projektu mpzp wraz z zasadnością jego ewentualnej aktualizacji w przyszłości oraz pokuszono się o analizę rozwiązań alternatywnych najważniejszych inwestycji planowanych do realizacji zgodnie z projektem mpzp.